

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

Liber quintus

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)



ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIARVM GRÆCARVM LIBER QVINTVS.

Eteonicus Aeginetas in Athenienses cōciat.



Ο c tum in statu res Atheniensium ac Lacedæmoniorum apud Hellepontum erant. Interim Eteonicus agens in Aegina, quum superioribus temporibus inter Aeginetas & Athenienses commercia intercessissent, coorto palam maritimo bello, potestatem eis facit, Ephoris etiam consentientibus, ut pro lubitu quisque prædas ageret ex Attica. Quamobrem oppugnati ab Aeginetis Athenienses, armatura graui duce Pamphilo in Aeginam missa, muro Aeginetas cingunt, eosque terra, & mari decem triremibus obsident. Hac obsidionis fama Teleutias ad se delata, qui tum forte quaedam ad insulas pecuniæ cogendæ causa nauigarat: opem Aeginetis laturus properat, & hostium classem abigit, Pamphilo factum ad obsidionem opus defendente. Interea missus a Lacedæmoniis præfectus classis Hierax aduenit, & classem accipit, Teleutia felicissime in patriam redeunte. Nam quum domum tendens ad mare descenderet, nemo militum erat, qui dextram eius non prehenderet. Alius eum fertō redimibat, alius vitta: quod si qui tardius accessissent, nihilominus etiam tunc, quum in altum proueheretur, in mare corollas abiiciebant, ac simul ei multa, eaque fausta precabantur. Nec ignoro equidem, in his a me neque memorabiles sumtus factos, neque suscepericula, neque molitionem alicuius rei memoratu dignam exponi. Sed profecto id homini consideratu dignum esse arbitror, qua re Teleutias effecerit, ut tales in ipsum essent illorum animi, quibus cum imperio præerat. Nam hoc tale viri opus, quod multis & opibus & periculis anteferri commemorando longissime debet.

Militum erga Teleutiam studia.



ΑΙ τὰ μὲν δὴ περὶ ἑλλησποντον ἀθλιωαῖοις τε καὶ λακεδαίμοσις τοιαῦτα ἴσθ'. ὦν δὲ πάλιν ὁ Ετεόνικος ἐν τῇ ἀίγινη, καὶ ὀπτιμίζια χειρῶν τὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἀίγινης πρὸς τὸς ἀθλιωαῖοις, ἐπὶ φαιερῶς καὶ θαλασπῶν ἐπολεμειτο ὁ πόλεμος, ξυδύζαν καὶ τοῖς ἐφόροις, ἐφίσει ληίζεσθαι τὸν βουλόμηνον ἐκ τῆς ἀττικῆς. οἱ δὲ ἀθλιωαῖοι πολιορκούμενοι ὑπὸ αὐτῶν, πέμφαντες ἐς ἀίγινα καὶ ὀπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Παμφίλον, ἐπετείχισαν ἀίγινας, καὶ ἐπολιόρχεον αὐτῶν καὶ κατὰ γλῶσσαν, καὶ κατὰ θαλάσπῶν δεκάτριήρεσσιν. ὁ μὲν τοῖς Τελουτίας, τυχὸν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ χρημάτων πόνον, ἀκρύσας ταῦτα περὶ τῆς ὀπτιμίζιας, ἐβόηθη τοῖς ἀίγινηταῖς, καὶ ὁ μὲν ναυπικὸν ἀπέλασε, ὁ δὲ ὀπτιμίζια διεφύλαξεν ὁ Παμφίλος. τὸ δὲ τῶν λακεδαίμονίων ἱεραξὶ ναυαρχῶς ἀφικνεῖται. καὶ κείνος μὲν πρὸς θαλαμβαίῃς ὁ ναυπικὸν ὁ δὲ Τελουτίας μακαριώτατα δὴ τὸ ἀποπέπλωκεν οἴκαδε. ἰούκα γὰρ ὀπτιμίζια κατέβαινον, ἐπὶ οἴκου ὀρμυμῶνος, ὁ δὲ οὐδὲν ἐκ τῆς στρατιῶν ὅς οὐκ ἐδδξιώσατο. καὶ ὁ μὲν ἐσφαίωσεν, ὁ δὲ ἐταμίωσεν, οἱ δὲ ὑπερήσταιτες, ὄμφοι καὶ ἀναρμῶν, ἐρρίπτον ἐς τὴν θαλάσπῶν φεφάνοις, καὶ ἄλλοντο αὐτῶν πολλὰ καὶ ἀγαθὰ. γινώσκω μὲν οὖν, ὅτι ἐν τῶν οὐτε δαπνῆμα, οὐτε κίνδυον, οὐτε μηχανήματα ἀξιολογῶν ὁδὸν διηροῦμα. ἀλλὰ καὶ μὲν διὰ τὸδε ἄξιον μὲν δοκῆ εἶναι ἀνδρὶ γίνοσθαι, τί ποτε ποιά ὁ Τελουτίας οὕτω διέστηκε τῶν ἀθλιωαῖοις. τῶν γὰρ ἤδη πολλὰ καὶ χρημῶν καὶ κινδύων ἀξιολογώτατον ἀνδρὸς ἔργον ὅσθιν.

ὁ δὲ



ο δὲ αὐτὸς Ἰέραξ, τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν, πάλιν ἐπέλθ' ἐς ῥόδον ἐν ἀγίνη ἣ τριήρης δώδεκα κατέλιπε, καὶ Γοργώπιδον τὸν αὐτὸν ἑπιτολέα ἀρμόσθην, καὶ ἐκ τῆς ἐπιτολεῖας πολλοὺς μάλλον οἱ ἐν τῇ ἐπιτολεῖα πλεονάζοντες ἀθηναίων, ἢ οἱ ἐν τῇ πόλει. ὥστε ὑπὸ ψήφισματος ἀθηναίων πληρώσαντες ναῦς πολλὰς, ἀπεχομίσαντο δὲ ἀγίνης πέμπτω μίλι τὴν ἐκ τῆς φρεῖας. τῶν δὲ ἡγεμονῶν, οἱ ἀθηνῶν πάλιν αὐτὰρ ἀγμάτα εἶχον ὑπὸ τῷ λησῶν καὶ τῷ Γοργώπιδι καὶ αἰτιπληροῦσι ναῦς ἑξήκαδ' ἑκατὰ, καὶ αἰετωῦνται Εὐνόμονα ναύαρχον ἐπ' αὐτῶν. ὄντος δὲ τῷ Ἰέρακι ἐν τῇ ῥόδῳ, οἱ λακεδαίμονιοι Ἀνταλκίδην ναύαρχον ἐκπέμποισι, νομίζοντες καὶ Τηειβάξω τὸ ποιοῦντες μάλιστα ἀχαιεῖσθαι. ὁ δὲ Ἀνταλκίδης, ἐπεὶ ἀφίκετο ἐς ἀγίνας, ἔμπεδον λαβὼν καὶ τῷ Γοργώπιδι ναῦς, ἐπέλθουσιν ἐς ἑφῆσον, καὶ τῷ Γοργώπιδι πάλιν ἀποπέμψ' ἐς ἀγίνας ἕως ταῖς ἑξήκατα ναῖν ἑπι δὲ ταῖς ἄλλαις Νικόλορον ἐπέστειλε τὸν ἑπιτολέα, καὶ ὁ μὲν Νικόλορος βουθῶν ἀβυδῶν οἰσίν, ἐπέλθ' ἐκείσε. τῷ δὲ ἑπιτολέῳ ἦ ἐς τενέδον, ἐδῆου τὴν χώραν, καὶ χεῖματα λαβὼν, ἀπέπελθουσιν ἐς ἀβυδον. οἱ δὲ τῷ ἀθηνῶν στρατηγῷ, ἀθροισθέντες ἀπὸ σαμοθράκης τε, καὶ θάσου, καὶ τῷ κατ' ἐκείνα τὰ χεῖρα, ἐβόησαν τοῖς τενεδαίοις. ὡς δὲ ἤσθητο ἐς ἀβυδον κλαπέπλευκτά τῷ Νικόλορον, ὁρμήμυροι ἐκ χερρονήσου, ἐπολιόρκου αὐτὸν ἐχροντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι, δύο καὶ τριάκοντα τῷ μὲν ἑαυτῷ. ὁ μὲν τοι Γοργώπιδας ἀποπέλειον δὲ ἐφέσου, περὶ τῆς ἑπιτολεῖας. καὶ τότε μὲν κατέφυγε ἐς ἀγίνας, μικρὸν πρὸς ἡλίου δυσμῶν. ἐκβιάσας δὲ ἑαυτὸν, ἐδείπνιζε τὴν στρατιάν. ὁ δὲ Εὐνόμος, ὀλίγον χρόνον ὑπομείνας, ἀπέπελθ' νυκτὸς δὲ ἐπιτολεῖας, φάσ' ἔχων, ὡς περὶ νομίζε, ἀφηνέστο, ὅπως μὴ πλανήσεται αἰετοῖσιν. ὁ δὲ Γοργώπιδας, ἐμβιάσας, ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν ἑπιτολέαν καὶ τὸν λαμπίρα ὑπολάβ' ἐπολιόρκου, ὅπως μὴ φανερὸς εἴη, μηδ' ἀθήσιν παρέχοι, λίθων τε ἰσθμῶν τῶν κελύφων ἀντὶ φωνῆς χρομῶν, καὶ τῶν ἀγῶν τῶν κωπῶν. ἐπεὶ δὲ ἦν αἰετὸς Εὐνόμος πρὸς τῆν γῆν, περὶ τῶν ἑπιτολεῖας, ἐκέλευε τῆν σάλπιγγ' ἐπιπλεῖν. ὁ δὲ Εὐνόμος δὲ ἀνίων μὲν τῶν νεῶν ἀρπὶ δὲ ἐβάνον, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ ὠρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἐπὶ κατέπλεον.

Ceterum Hierax naues alias secum sumens in Rhodum nauigabat, duodecim tantum triremes in Aegina, praefecto eis Gorgopa legato suo, reliquit. Iam vero magis obsidebantur Athenienses, qui opere se munito continebant, quam hostes ipsorum in oppido. Quo factum, ut Athenienses ex decreto publico multis nauibus instructis, mense quinto milites oppidum obsidentes domum abducerent. Quod ubi accidisset, rursum Athenienses a praedonibus & Gorgopa vexabantur. Itaque naues aduersus hos xxxi naualibus copiis complent, eisque cum imperio praeficiunt Eunomum. Interea dum in Rhodo esset Hierax, Antalcidam praefectum classis Laedamonij domo proficisci iubent, quod in eo se rem Teribazo maxime gratam facturos existimarent. Antalcidas postquam in Aeginam venisset, suntis secum Gorgopae nauibus, Ephesum contendit: mox Gorgopam cum lxx nauibus in Aeginam remittit, ceteris legatum suum Nicholochum praeficit. Is Abydenis latum superpetias, Abydum se contulit. In itinere dehestens ad Tenedum, vastato Tenediorum agro, & accepta pecunia, inde Abydum nauigat. Interim duces Atheniensium e Samothrace, Thaso, vicinis locis, opem Tenediis latum properabant. Verum ubi certiores facti essent, Nicholochum se Abydum recepisse: profecti ex Cherroneso cum triginta duabus nauibus, ipsum xxxv naues habentem obsident. Gorgopas interea, dum Epheso in Aeginam nauigaret, forte in Eunomum incidit; ac tum quidem in Aeginam se paululum ante solis occasum fuga recepit, eductisque mox suis, coenare militem iubet. Eunomus parumper ibi quum substitisset, discessit. Vbi vero nox ingruisset, lumen ipse accensum habens, pro more praecedebat; ne sequentes eum naues aberrarent. Tum Gorgopas suis naues ingredi iussis, mox aliquo ex interuallo, ne conspici posset, vel hostibus vllum indicium sui praerberet, quia fax lucebat, subsequabatur: simul & lapidum strepitu vocis loco nauatarum incitatores, & remorum impulsu lenitebantur. Posteaquam Eunomi naues haud procul abessent a terra propter Zosterem Atticam, Gorgopas suos cum tubae clangore iubet hostem adoriri. Iam Eunomi copiae partim nauibus egressae fuerant, partim in portum se conferebant, partim denique adhuc ad terram nauigabant.

Obsidin-  
 uenit  
 nienies  
 uunt.  
 Antalcidas  
 praefectus  
 classis

al. xii.

Gorgopas  
 Strategus  
 ma.



Commisso nauali ad lunam proelio, qua-  
 tuor triremes Gorgopas capit; iisque reli-  
 gatis ad suas, in Æginam reuertitur. Cete-  
 ræ naues Atheniensium fuga se in Piræeum  
 receperunt. Secundum hæc in Cyprum  
 Chabrias Euagoræ laturus opem cum o-  
 ctigentis cetratis, ac decem triremibus  
 nauigat. Quumq; secum Athenis & naues  
 alias, & grauis armaturæ pedites sumisset,  
 ac noctu in Æginam descēdisset: vna cum  
 cetratis loco concauo vltra fanum Hercu-  
 lis in infidiis se abdit. Prima luce, quemad-  
 modum conuenerat, grauis Athenien-  
 sium armatura duce Demeneto aderat, vl-  
 traque fanum Herculis ad stadia xvi ad-  
 scendit, quem locum Tripyrgiam, tribus a  
 turribus, vocant. Ea de re Gorgopas cer-  
 tior factus, vna cum Æginetis, & milite  
 classiaro, & Spartanis octo, qui forte tum  
 istic aderant, ad coercendos hostes prope-  
 rat. Præterea per præconem denuntiari iu-  
 bet, vt e copiis naualibus, quotquot essent  
 ingenui, suppetias ferrent. Quo factum, vt  
 multi ex his adcurrerent, instructi armo-  
 rum genere, quodcumq; ad manum esset.  
 Posteaquam primi locum infidiarum præ-  
 teriissent, surrexere Chabriæ milites; sta-  
 timq; iacula in hostem, ac tela vibrabant.  
 Iam & grauis armaturæ pedites irruerant,  
 qui e nauibus in terram descenderant. Ita-  
 que primi celeriter interempti sunt, quod  
 copiæ numerosæ non essent. In iis & Gor-  
 gopas, & Lacedæmonij periere. Postea-  
 quam hi occubissent, ceteri fugam arri-  
 piunt. Interfecti ex Æginetis cl. conducti-  
 cij milites, inquilini, nautæ, qui de nauibus  
 adcurrerant, non pauciores cc. Ex eo tem-  
 pore non aliter ac si pax esset, mari Athe-  
 nenses vtebantur. Nam patere volebant  
 Eteonico nautæ, quantumuis eos vrgeret,  
 vt naues ingrederentur, quia stipendium  
 non numerabat. Secundum hæc rursus eo  
 Lacedæmonij Teleutiam mittunt, vt clas-  
 sis illius præfectus esset. Quem vbi venien-  
 tem videre milites, mirifice sunt exhilara-  
 ti. Conuocatis omnibus, huiusmodi ora-  
 tionem habuit: Equidem, milites, nullas  
 ” mecum pecunias adfero: verum si Deo vi-  
 ” sum erit, ac vos alacriter operam mihi da-  
 ” bitis, enitar maximam vobis parare neces-  
 ” sariorū copiam. Hoc quidem scitote, o-  
 ” ptare me, vt quā diu vobis præero, non mi-  
 ” nus me ipso victum habeatis. Ac mirabimi-  
 ” ni fortasse, si dicam etiā me malle, vt a ne-  
 ” cessariis vos potius instructi sitis quā ego.  
 ” ἐμμετόν τὰ τε ὀπιθήδρα θαυμάσιετέ μὲν ἴσως εἰ φαίω βέλεσθαι ὑμᾶς μᾶλλον, ἢ ἐμὲ ἔχον.

Chabrias  
strategus  
ms.

Αναμαχίας δὲ πρὸς τὴν πελιδίαν ἡγομέ-  
 νης, τέσσαρας τεύχες λαμβάνει ὁ Γοργώπας,  
 καὶ αἰαδηνόμοστος, ὅτε το ἀγώνες ἀγίαναι αἰ  
 ἵ ἄλλαί ἦναι αἰ τῆς ἀθλιωαίων ἐς τὸν πρῶτον  
 κατέφυγον. μὲν ταῦτα Χαβρίας δὲ ἐπέλεξεν  
 κύπερον βοθηῶν Εὐαγόρα, πελταστὰς τ' ἑ-  
 χὼν ὀκτακροσίους, καὶ δέκα τεύχες. πρὸς λα-  
 βῶν δὲ καὶ ἀθλιωαίων ἄλλας τε ναῦς καὶ ὀπι-  
 θέας, αὐτὸς δὲ τῆς νυκτὸς ἀποβὰς ἐς τὴν ἀγί-  
 ναν, πορρωτέρω τῆς ἡρακλείου ἐν κίλιον χω-  
 εῖον ἐκρήδωσεν ἔχων τὰς πελταστὰς. ἅμα δὲ  
 τῆς ἡμέρας, ὡς πρὸς ξυμῆκτο, ἦχον οἱ τῆς ἀ-  
 θλιωαίων ὀπιθέαι, Δεσμυμένεσσι αὐτῶν ἡρ-  
 μῆου, καὶ ἀνέβαινον τῆς ἡρακλείου ἐπέκθια  
 ὡς ἐκατὰ δεκά σταδίους, ἔνθα ἡ τριπυργία κα-  
 λῆται. ἀκρούσας δὲ ταῦτα Γοργώπας, ἐβόη-  
 σεν ἄμετά τε τῆς ἀγίαναι τῆς καὶ ξυμὸς τῆς νεῶν  
 ὀπιθέαις, καὶ ἀπαρτιατῶν οἱ ἔτυχον αὐτῶν  
 παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῆς πληρωμῆς δὲ  
 τῆς ἐκ πᾶν νεῶν ἐκρήδωσεν βοθηῶν, ὅσοι ἐλπί-  
 σθησι εἶεν. ὡς τ' ἐβόησεν καὶ τῶν πολλοῖς,  
 ὅ, πὲρ δὴ αὐτὸ ἕκαστος ὀπλον ἔχων. ἐπεὶ δὲ παρ-  
 ἤλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, δὲ αἰσάν-  
 ται οἱ πρὸς τὸν Χαβρίαν, καὶ δὴ οὐκ ἠκόντιζον  
 καὶ ἔβαλον. ἐπήεσαν ἵ καὶ οἱ ἐκ τῆς νεῶν ἀποβε-  
 σθηκότες ὀπιθέαι, καὶ οἱ μὲν πρῶτοι, ἄτε σπυ-  
 νὸς ἀδρόσ ὄντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὡν ἑὺ Γορ-  
 γώπας τε καὶ οἱ λακεδαίμονιοι. ἐπεὶ δὲ οὗτοι  
 ἔπεσον, ἐβράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ἀπέθα-  
 νον ἀγίαναι μὲν, ὡς πενήτηχοντα καὶ ἕκατόν  
 ξένοι δὲ, καὶ μέποικοι, καὶ ναῦται καταδεδρα-  
 μηκότες, οὐκ ἐλάττωσεν Δρακροσίων. ἐκ τῆς τῆ-  
 τος οἱ μὲν ἀθλιωαῖοι, ὡς πρὸς ἐν εἰρήμῃ, ἐπέλεον  
 τὴν θάλατταν. σὺ δὲ γὰρ τὰς Εἰτεονίκων τ'... πὲρ δὲ αὐτῶν  
 ἦτελον οἱ ναῦται, καὶ πρὸς ἀναλήξοντι ἐμβόλα-  
 λην, ἐπεὶ μαδὸν σὺ ἐδίδε. ἐκ τῆς τῆς οἱ λα-  
 κεδαιμόνιοι Τελυθίαν τ' αὐτῶν ταύτη ἐκ-  
 πέμπουσιν ὅτι ταῦτα τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς  
 ἵ εἶδον αὐτὸν ἦχοντα οἱ γραπῶται, ἔσφραδη-  
 σαν. ὁ δὲ αὐτοῖς ἐσυκαλέσας, εἶπε τοιαῦτα. Ὡ-  
 Εἰσὶν ἀνδρες γραπῶται, ἐγὼ χρεῖματα μὲν οὐκ ἔ-  
 χων ἦκα, εἰ μὲν τοῖ θεοῖς ἐθέλη, καὶ ὑμῶς συμ-  
 πρῶθυμῆσθε, πρὸς ἀσσομη τὰ ὀπιθήδρα ὑ-  
 μῖν ὡς πρὸς ποιεῖτε. ὁ δὲ ἴσας, ὅττω ὑμῶν  
 ἐγὼ δέχομαι, δὴ χρεῖμα σπυρὸν ἦτον ζῆν ὑμᾶς, ἢ  
 ἐγὼ  
 ἐγὼ

πίδασι  
ἡγελου  
Steph.  
αὐτῶν  
vel re-  
Etius, αὐ-  
bis ἐκπῆμα



ἐγὼ δὲ ἢ τὴν θεὸν καὶ δεξιὰ μὲν αὐτῶν  
 μάλλον δύο ἡμέρας ἄσιτος, ἢ ὑμᾶς μίαν γε-  
 νέσθαι. ἢ γε μὴν ἴσως ἢ ἐμὴ ἀνάγκη το μὲν δὴ-  
 τῶν καὶ πῶς εἶναι εἰσιέναι τὰ δεομένην πῆμοδ,  
 ἢ ἀνάγκη δὲ καὶ μὴ. ὥστε ὅτ' ὑμῶν πλή-  
 ρη ἔχητε τὰ ὄπτηθ' ἴθα, τότε καὶ ἐμὲ ὄψαθε  
 ἀφρονώτερον ἀφροσύνην. ἢ δὲ ἀνεχόμενον  
 με ὄψατε καὶ ψύχη, καὶ θάλπη, καὶ ἀγρυ-  
 πνίαν, οἴεσθε καὶ ὑμῶν ταῦτα πᾶντα καρτε-  
 ρῆν. ὅσ' ἔν γὰρ τέτων κελύω ὑμᾶς ποιεῖν, ἴ-  
 να ἀνιάσθε, ἀλλ' ἵνα ἐκ τέτων ἀγαθὸν ἴ-  
 λαμβάνητε. καὶ ἡ πόλις δὲ τοι, ὦ ἀνδρες τρα-  
 πῶται, ἢ ἡμετέρα, ἢ ἡ δὲ δαίμων (ἢ) δοκῆ,  
 ὅτι ἴτε ὅτι τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ ἐκ τήσαστο ἔ-  
 ρα θυμοῦσα, ἀλλ' ἐθέλουσα καὶ ποιῆν καὶ κιν-  
 δυνάσθαι, ὅποτε δέοι. καὶ ὑμῶν οὖν ἢ τε μὲν καὶ  
 πῶς ἔσθαι, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἀνδρες ἀγαθοὶ μὴ ὅ-  
 πτε εἶσθαι γὰρ ἐπὶ ἀμείνονας γίγνεσθαι, ἢ ἢ  
 δέως μὲν ζυμωναίμην, ἢ δέως δὲ ζυμωναί-  
 μοναίμην. τί γὰρ ἦδ' ἔσθαι, ἢ μηδένα ἀνδρῶν  
 χρυσαυτῆν, μήτε ἑλλήνα, μήτε βαρβάρων,  
 εἴνεκα μισθῶ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἰκανοῖς εἶναι τὰ ὄπτη-  
 τήθ' ἴθα ποιεῖσθαι, καὶ ταῦτα, ὅταν πρὸς κάλλι-  
 στον, ἢ γὰρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀ-  
 φρονία, ὅτι ἴτε ὅτι ἀμα ἔσθαι τε, καὶ δὲ κλησθαι  
 ἐν πᾶσιν ἀνδρῶν παρὲς παρὲς. ὁ μὲν ταῦτα  
 εἶπεν οἱ ὅτι, πᾶντες ἀνέβόησαν τῶν ἀγαθῶν ὅ, πᾶ-  
 ν ἀνδρῶν, ὡς σφῶν ἢ πρὸς τῶν ὄπτητων. ὁ ὅτι τε θυ-  
 μῶν ἐτύχον, εἶπε δὲ ἀγέλε ὦ ἀνδρες, δε-  
 κήσασθε μὲν ἀπὸ τῶν καὶ ὡς ἐμέλλετε πῶς πα-  
 ρέσθαι δὲ μοι μίαν ἡμέραν ὄσιτον. ἔπειτα δὲ ἢ  
 κέλε ὄπτη τῶν ναῦν αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεῖ-  
 στω μὲν ἔνθα θεὸς ἐθέλοι, ἐν χαρῶν ἀφροσύνην.  
 ὄπτη δὲ ἦλθον, ἐμβασάμηνος αὐτοῖς ἐς τὰς  
 ναῦς, ἔπειτα νυκτὸς ἐς τὴν λιμῆν τῶν ἀθηνάων,  
 ποτὲ μὲν αἰαπαίων καὶ τῶν ἀθηνάων ἀπικρι-  
 μῶσθαι, ὅτε ὅτι κάπαις τῶν πρὸς οὐρανὸν ὄσιτος.  
 εἰ δὲ πᾶν ἢ πᾶν λαμβάνοι, ὡς ἀφροσύνης ἔπειτα  
 δώδεκα τετάρτης ἔχον, ὄπτη πολλὰς ναῦς κερτι-  
 μῶσθαι, ἐννοησάτω τῶν ἀναλοισμῶν αὐτῶν. ἔκαστος  
 γὰρ ἐνόμισεν ἀμείνερον μὲν ἔχον τὴν ἀθηνάων  
 πᾶσι δὲ ἐν τῶν λιμῆν ναυτικῶν, Γοργῶπα ἀπο-  
 λωλότος. εἰ ὅτι καὶ εἶεν τετάρτης ὄσιτος, ἀσφα-  
 λέστερον ἢ γῆσαστο ἐπὶ εἴχον ναῦς ἀθηνάων ἐ-  
 στας πλεῖσθαι, ἢ ἄλλοι δέκα. τῶν μὲν γὰρ ἔξω  
 ἦδ' ὅτι καὶ τῶν ἐμμελλονοῖ ναῦται σκηνησθαι

A Atqui Deos testor, lubētius me passurum, ut  
 vi biduū ipse cibo caream, quam vos diem  
 vnum. Patuit ante hac ianua mea cuius a  
 me quiddam petenti, ac nunc quoque patet.  
 Quapropter vbi vobis abunde necessaria  
 suppetent, tum me quoque videbitis victi-  
 tantem largius. At si me frigora, calores, vi-  
 gilias perferentem adspicitis: etiam vobis  
 hæc omnia toleranda putate. Nam nihil  
 horum idcirco vos facere iubeo, vt cum  
 molestiis conflictemini: sed vt ex his ali-  
 quid emolumentū capiatis. Etenim patriam  
 quoque nostram, milites, quatenus esse bea-  
 ta videtur, scitote non per seccordiam hæc  
 bona, atque hæc decora consecutam esse: sed  
 perferendi labores, obeundique pericula  
 studio, quoties necessitas policeret. Vos  
 quoque viros antehac fortes fuisse scio, sed  
 nunc opera danda erit, vt virtutem etiam  
 pristinam superetis: quo fiet, vt & iucunde  
 labores vna obituri simus, & communi fe-  
 licitate fruituri. Quid enim iucundius esse  
 possit, quā si hominum nemini, neque Græ-  
 co, neque barbaro, stipendij nomine adule-  
 mur: sed ad paranda necessaria satis ipsi vi-  
 crium habeamus, & quidem inde, vnde hæc  
 peti honestum in primis est? Nam belli te-  
 pore hostibus adempta rerum copia, mihi  
 credite, non solum alimenta; sed insignem  
 quoque famam inter omnes homines sup-  
 peditat. Hæc quum Teleutias dixisset cla-  
 mare vniuersi, quidquid vellet, mandaret;  
 se paratos esse ad faciendum imperata.  
 Forte iam rem sacram fecerat, quum eos  
 compellans: Agite, inquit, cœnam sumite  
 milites, quam ceteroqui sumturi eratis: at-  
 que etiam cibi tantum comparate, quan-  
 tum in diem vnum sufficiat. Deinde mox  
 ad naues præsto sitis, vt quo Deo visum  
 fuerit, nauigemus; atque in tempore venia-  
 mus. Vbi iam adessent, naues eos conscen-  
 dere iubet, ac noctu portum Athenien-  
 sium petit: nonnumquam interquiescens,  
 suis somno se recreare iussis, nonnum-  
 quam remigio propius accedens. Quod si  
 quis eum fecisse putat imprudenter, qui  
 x i i triremibus illos adortus sit, qui ma-  
 gnam nauium copiam possidebant: is ve-  
 lim ratiocinationem ipsius consideret. Ex-  
 istimabat Athenienses, interemto Gorgo-  
 pa, classem in portu suam negligentius cu-  
 stodire. Quod si etiam maxime triremes  
 quedam in statione dispositæ essent, arbi-  
 trabatur pergi tutius aduersus naues x x,  
 quæ Athenis essent; quam aduersus de-  
 cem alibi. Nam in nauibus singulis, quæ  
 abessent domo, sciebat cubaturos nautas

Teleutias  
 magister  
 quiddam  
 molitor

ειώθη

ἢ δοκῆ  
 εὐδαίμων  
 ἦ,

καὶ ὡς

πρὸς οὐ-  
 μῶσθαι

ἰσθαι  
 ἢ ἢ  
 ἢ ἢ

ἢ ἢ  
 ἢ ἢ  
 ἢ ἢ



de iis vero, quæ Athenis essent, statuebat, A præfectos earum domi suæ somnum capturos; nautas alios alibi hospitium habituros. Hæc ratiocinatus secum Teleutias, navigationem eam instituit. Ceterum ubi iam quinque vel sex stadiis aberat a portu, inhibito cursu nonnihil interquieuit. Prima luce recta in portum, subsequenti- bus suis, ducit. Ac nauim quidem t̄ tere- tem vllam a suis demergi non sinebat, ne- que corrumpi: at si alicubi triremem in statione viderent, eam ad nauigandum in- ceptam reddi volebat. Oneraria, mercibusque referta nauigia religari ad naues suas, & abduci iubebat: itidem in maiora suos inuadere, ac vbiicumque possent, ho- mines comprehendere. Nonnulli existi- tere, qui in \* Digma defilirent, & merca- tores ac nauicularios quosdam correptos suas in naues comportarent. Iam perfe- cerat hæc Teleutias, quum Athenienses alij tumultu in vrbe audito, extra urbem currebant, vt quinquam is clamor esset, vi- derent: qui extra urbem erant, partim do- mum ad arma properabant, partim in vr- bem, vt rem suis nuntiarent. Tandem v- niuersi tum grauis armaturæ milites, tum equites ad ferendum suppetias concurre- bant, quasi captus esset Piræeus. Interim nauigia Teleutias in Aeginam mittit, & cum eis tres vel quatuor abduci triremes iubet: ceteris suis cum nauibus Atticæ li- tus legens, quia nauigabat ex ipso portu, multa cepit nauigia piscatoria, multa qui- bus homines ex infulis traiciebant, ea- que vectoribus plena. Posteaquam Su- nium quoque venisset, onerarias partim frumento, partim mercibus refertas in- tercepit. Quibus iam rebus gestis, Aegi- nam versus nauigat; distractisque manu- biis, stipendium menstruum militibus necdum debitum numerat. Itidem ex eo tempore circumuectus, quidquid poterat diripiebat. Ea ratione tum naues milite plenas alebat, tum milites ipsos ad faciun- dum imperata lubenter ac celeriter, para- tos habebat. Interim cum Teribazo ex A- sia rediit Antalcidas, impetrata regis socie- tate, si quidem Athenienses, eorumq; focij pacem, quam ipse proposuisset, asperna- rentur. Quum autē obsidēri Nicolochum, vna cum nauibus, ab Iphicrate ac Diotimo Abydi accepisset; itinere terrestri se Aby- dum contulit. Inde accepta classe, noctu in altum prouehitur: rumore didito, quasi Chalcedonenses eum arcesserent. Perco- pes autem portum ingressus, quiescebat.

Sic adpel-  
lantur o-  
neraria,  
quia belli  
ca longio-  
res sunt.  
Interp.  
Thucyd.

Locus in  
Piræo, ubi  
specimina  
mercium  
exhibebā-  
tur. Interp.  
Aristoph.

τῶν δ' ἀθηνῶν ἐγγύωσεν, ὅτι οἱ μὲν τετρή-  
ραρχοὶ οἴχοι καθευδήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλοις  
ἀλλήλοισιν ἰσχυροῦσι. ἔπειτα μὲν ταῦτα ἔβραχυνθη.  
ἐπεὶ δ' ἀπέχε πέντε ἢ ἕξ στάδια τῷ λιμένει,  
ἰσχυρὰν εἶχε, καὶ ἀπέπαισεν. ὡς δ' ἡμέρα ὑπέ-  
φαινε, ἦγχετο οἱ δὲ ἑσπέρου ἡμερῶν. καὶ κα-  
ταδύει μὲν οὐκ εἶα τ' ἐροῦντων πλοίων, οὐ  
δὲ λυμνήσασθαι τῆς ἐαυτῶν ναυῶν· εἰ δὲ ὡς  
τετρήρη ἴδοιεν ὀρμύσασθαι, ταῦτι πᾶσι ἔχασθαι  
ἀπλοῦ ποιεῖν, τὰ δὲ φορητικὰ πλοῖα καὶ  
γέμοινα ἀναδουμένους ἔξω ἄγειν. τὸ δὲ τῶν ἐς δὲ π' ἡμέρας  
μὲν ἐν λιμένει ἔμενον, ὅσας διώκειτο τῆς αὐ-  
τῶν ναυῶν λαμβάνειν. ἦσαν δὲ πινες οἱ καὶ ὀκ-  
πηδύσαντες ἐς Ὀδύγημα, ἐμπόρους τε πινὰς  
καὶ ναυκλήρους ἕνωσάντων, ἐς τὰς ναῦς  
εἰσέλθοντες. οἱ μὲν δὲ τὰ ταῦτα ἐπεποιήθη. τῶν  
δὲ ἀθηνῶν οἱ μὲν ἀσπίδοι ἐνδοθεν, ἔθεον  
ἔξω, τ' σκεπτόμενοι τῆς ἡγευμένης· οἱ δὲ ἔξω  
ἀσπίδοι. οἱ δὲ ἐπὶ τὰ ὄπλα, οἱ δὲ, καὶ ἐς ἀσπί-  
δοι ἀσπίδοι. πᾶσι δὲ ἀθηνῶν τότε ἐ-  
βόηθησαν καὶ ὀπλίται καὶ ἰππεῖς, ὡς τῶν ἑσ-  
πέρων ἐαλωκός. οἱ δὲ τὰ πλοῖα μὲν ἀπέστει-  
λεν ἐς ἄγιναν, καὶ τῶν τετρήρων τρεῖς ἢ τέτ-  
ταρας ἕνωσάντων ἐκείλοισι τῆς δὲ ἄλ-  
λας πᾶσι πλοίων πᾶσι τὴν ἀπικίω, ἀπὸ  
ἐκ τῶν λιμένων πλοίων πολλὰ καὶ ἀλιόπι-  
κα πλοῖα ἔλαβε, καὶ πορθμεῖα ἀνδρόπων  
μετὰ, κατὰ πλοῖα δὲ τὸ ἴσον. ἐπὶ δὲ σού-  
μιον ἐλθὼν, καὶ ὀλκείδας γεμούσας τὰς μὲν  
ἑαυτῶν, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς ἔλαβε. ταῦτα  
δὲ ποιήσας, ἀπέπλευσεν ἐς ἄγιναν. καὶ δὲ πο-  
δοδύμενος τὰ λαφύρα, μισθὸν μίλιος παρῆ-  
δακε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ ὡσε-  
πλοῖον τ' ἀπέλαμβανεν ὅ, τι ἰδίωτο. καὶ ἐλάμβανεν  
ταῦτα ποῖαν, πλήρεις τὲ τὰς ναῦς ἔβρεφε, καὶ  
τῶν στρατιωτῶν εἶχεν ἠδέως καὶ ταχέως ἑσπέρου  
ρεπύωσας. οἱ δὲ Ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μὲν  
τῆς βασιλείας, ἔλαμψε ὡσεὶ ἡμέρας τ' ἕνωσάντων  
βασιλείας, εἰ μὴ ἐθέλοιεν ἀθηνῶν καὶ οἱ ἐξ ἑμ-  
μαχοὶ χρῆσθαι τῇ εἰρήμῃ, ἢ αὐτὸς ἔλεγε. ὡς  
δ' ἦκουσε Νικόλορον σὺν ταῖς ναυῶν πολιορκί-  
σθαι ἐν ἀβύδῳ ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμας,  
πέμψεν ὡσεὶ ἐς ἀβύδον. ἐκείθεν δὲ, λαβὼν δὲ  
ναυτικόν, νυκτὸς ἀνήγετο, ἀγαπείρας λό-  
ρον, ὡς μεταπεμπόμενον τῶν χαλκεδονίων.  
ὠρμιστάμενος δὲ ἐν ἑσπέρῳ, ἰσχυρὰν εἶχεν.  
ἀναδύ-

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "καὶ τῶν τετρήρων", "καὶ τῶν ἐσπέρων", and "καὶ τῶν ἀθηνῶν".







qui denique apud Corinthum ab aliis, ve-  
 xarentur, ac vicissim alios infestarent; &  
 ipsi bellum geri, permolestè ferebant.  
 Argiui autem, qui copias aduersus se de-  
 cretas scirent, & animaduertent caus-  
 sas, quas prætexere consueuissent, ni-  
 hil eis amplius profuturas; itidem pacis  
 cupidi erant. Quo factum, vt vbi adesse  
 Teribazus eos iussisset, qui pacis ex Asia  
 superiori missæ a rege formulæ obcedi-  
 re vellent: mox vniuersi conuenirent. I-  
 taque præsentibus ipsis Teribazus regiis  
 signis commonstratis, quæ a rege perscri-  
 pta essent, legit. Eorum hæc erat senten-  
 tia: Rex Artaxerxes æquum esse cen-  
 set, vt vrbes in Asia sitæ, vna cum insulis  
 Clazomeniis, & Cypro, sibi pareant. ce-  
 tera Græci nominis oppida, parua, ma-  
 gna, sui iuris sunt. Lemnus, Imbrus,  
 Scirus excipiuntur; quas, vt olim, ita nunc  
 etiam Athenienses obtinento. Hanc pa-  
 cem quicumque reiecerint, iis equidem  
 bellum, vna cum adprobatibus eam,  
 mari, terra, pecunia, classe inferam. Hæc  
 quum vrbium legati audirent, singuli de  
 iis ad suas respublicas referebant. Tam-  
 dem iusiurandum præstiterunt omnes, ra-  
 ta se hæc habituros: tantum Thebani  
 Bæotorum omnium nomine præstare iuf-  
 iurandum volebant. Id vero negabat ac-  
 cipiendum Agesilaus, nisi iurarent ex sen-  
 tentia regiarum litterarum; oppida par-  
 ua, magna, sui iuris fore. Ad ea Theba-  
 norum legati respondebant, sibi nihil e-  
 iusmodi mandatum esse. Abite igitur,  
 subiecit Agesilaus, ac de hoc vestros con-  
 sultite. simul eis hoc quoque renuntiate,  
 ni pareant, fœderis in societate nequa-  
 quam futuros. Discedentibus illis, Agesi-  
 laus ob eas, quas cum Thebanis exerce-  
 bat inimicitias, non cunctabatur: sed suam  
 in sententiam adductis Ephoris, statim ex-  
 ta consulebat. Ea quum de traducendis  
 copiis ei fausta contigissent, Tegeam pro-  
 fectus, partim equites hinc inde mittebat  
 ad finitimos, qui eos properare iuberent:  
 partim externarum copiarum ductores  
 suas ad vrbes ablegabat. Priusquam Tegea  
 moueret, Thebani aderant, oppidaque se  
 libertati suæ restituere significabant. Ita  
 Lacedæmonij quidem domum rediere,  
 Thebani vero tum fœderis condiciones  
 accipere, tum oppida Bæotica relinque-  
 re libera coacti sunt. Restabant Corinthij,  
 qui præsidium Argium non dimittebant.

Formula  
 pacis Asi-  
 talicidæ.

Agesilai  
 aduersus  
 Thebanos  
 edictum.

ἄρχοντες καὶ παρέχοντες τῶν  
 τῶν κρείων, χαλεπῶς ἔφερον τὰ πολέμω.  
 οἱ γὰρ μὲν ἄρχοντες, ἴδοντες φερούσιν τε  
 πεφασμένῳ ἐφ' ἑαυτὸς, καὶ γνώσκοντες, ὅ-  
 τι ἢ τῶν μὲν ἀποφορεῖ ὁ δὲ ἐπὶ σφῶν  
 ὠφελήσῃ, καὶ οὗτοι ἐς τὴν εἰρήνην φερού-  
 μοι ἦσαν. ὥστ' ἐπεὶ παρήχθη ὁ Τηρέβαζος  
 παρῆναι τὸς βουλομένους ἑταροδοσῆαι τὴν  
 βασιλῆος εἰρήνην κατεπέμπε, ταχέως πύ-  
 ρες παρεγγόντο. ἐπεὶ δὲ ἐκινήθη, ὅτι δει-  
 ξῶν ὁ Τηρέβαζος τὰ βασιλέως σημεῖα, ἀε-  
 γήνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε δὲ ὧδε Ἀρτα-  
 ξέρξης βασιλῆος νομίξῃ δίκαιον, τὰς μὲν ἐν τῇ  
 ἀσία πόλεις ἑαυτῷ εἶναι, καὶ τῶν ἡσίων, Ἰχλα-  
 ζορδράς καὶ κύπερον τὰς δὲ ἄλλας ἐλλυίδας  
 πόλεις, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας, αὐθιόμοις  
 ἀφθιαί, πλιὺ λήμνου, καὶ ἴμβρου, καὶ σί-  
 ρου. ταῦτα δὲ, ὡς ἄρ' ἀρχαῖον, εἶναι ἀθη-  
 ναίων. ὁπότεροι δὲ ταῦτα τὴν εἰρήνην μὴ δέ-  
 χονται, τῶν ἐγὼ πολέμῳ μὲν τῶν ταῦτα  
 βουλομένων, καὶ περὶ, καὶ χεῖρ' ἀλατῆαν, καὶ  
 ναυσί, καὶ χεῖρ' ἀλατῆαν. ἀκούοντες οὖν ταῦτα οἱ  
 ἀπὸ τῶν πόλεων παρέσθεις, ἀπήγγελλον ὅτι  
 τὰς ἑαυτῶν ἕκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι  
 πύρτες ἄμνησαν ἐμπεδώσθαι ταῦτα, οἱ δὲ  
 θεβαῖοι ἤξιον ἑταροδοσῆαι τῶν ὀμνυῖαν.  
 ὁ δὲ Ἀγησίλαος οὕτως ἔφη δεῖξασθαι τὸς ὄρκους,  
 εἰ μὴ τὸ ὀμνύουσιν ὡς ἄρ' τὰ βασιλέως γερά-  
 ματα ἔλεγον, αὐθιόμοις εἶναι, καὶ μικρὰν, καὶ  
 μέγαλιν πόλιν. οἱ δὲ τῶν θεβαίων παρέσθεις  
 ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἐπεσαλμένα σφίσι ταῦτα  
 εἶναι. ἴτε τινῶν, ἔφη ὁ Ἀγησίλαος, καὶ ἐρωτᾶ-  
 τε ἀπαγγέμετε δὲ αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ὅτι εἰ μὴ  
 ταῦτα ποιήσῃεν, ἕκαστοι δὲ ἔσονται. οἱ μὲν δὲ  
 ἄρχοντες. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν θε-  
 βαίων ἔφη οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τὸς  
 ἐφόρους, ὁ δὲ ἔδύετο. ἐπεὶ δὲ ἐχέετο τὰ δε-  
 βατήρια, ἀφικόμενος ἐς τὴν τεγέα, διέπεμ-  
 πε τῶν μὲν ἰππέων ἢ χεῖρ' τὸς πελοπόννησον  
 ἀπὸ τῆς τεγέας, διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγῶν ἐς τὰς  
 πόλεις. ὡρὶν δὲ αὐτὸν ὀρμηθῆναι ἐκ τεγέας,  
 παρήσαν οἱ θεβαῖοι λέγοντες, ὅτι ἀφίασι τὰς  
 πόλεις αὐθιόμοις. καὶ οὕτω λακεδαίμονιοι μὲν  
 οἴκαδε ἀπήλθον, θεβαῖοι δὲ ἐς τὰς ἀσπιδάς  
 εἰσελθεῖν ἠνάγκασθησαν, αὐθιόμοις ἀφέντες  
 τὰς τῶν βοιωτικῶν πόλεις. οἱ δὲ αὖ κρείωνοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν ἀργείων φερούσιν.  
 δμ  
 και τις

Handwritten marginal notes in Greek script on the right edge of the page.



ἄλλ' ὁ Αἰγίλαος καὶ τῶν τοῦ ἑσπε, τοῖς μὲν, <sup>Ag. filius</sup>  
 εἰ μὴ ἐκπέμψοιεν τὰς ἄρχεις, τοῖς δ' εἰ μὴ <sup>pucis ex-</sup>  
 ἀπίοιεν ἐκ τῆς κρείθου, ὅτι πόλεμον ἔξοισι <sup>quantit.</sup>  
 ἔστω ἀλλοῖς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων ἀμφοτέρων  
 ἔξηλλον οἱ ἄρχεις, καὶ αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἡ τῆς  
 κρείθου πόλις ἐγέρτο, οἱ μὲν σφραγῆς καὶ οἱ  
 μεταίτιοι ἔρρηξον, ἀλλ' ἐγόντες, ἀπῆλθον ἐκ τῆς  
 κρείθου. οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἐκόντες καλεδέ-  
 χοντο τὰς πρὸς τὸν Φόβου. ἐπεὶ δ' αὐτὸ  
 ἐπράξατο καὶ ὁμοθυμαδὸν αἱ πόλεις ἐμμενέον  
 τῇ εἰρήνῃ. καὶ κατέπεμψε βασιλεὺς, ἐκ τῆς  
 τῆς διελύθη μὲν πᾶς πεζικῆ, διελύθη δ' καὶ πᾶς  
 ναυτικῆ στρατιώματα. λακεδαίμονιοι μὲν  
 δὴ, καὶ ἀδελφάοις, καὶ τοῖς ξυμμαχοῖς ἔστω ἡ  
 μὲν τὸ ὕπερον πόλεμον τὸ καθαρέσεως τὸ ἀθῆ-  
 νησι τῶν, αὐτὴ πρὸς τῇ εἰρήνῃ ἐγέρτο. ἐν δὲ  
 τῷ πολέμῳ μέλλον ἀπὸ τῆς πρὸς τῶν  
 πρὸς τῶν οἱ λακεδαίμονιοι, πολὺ ὅπκι κατέ-  
 σκευον ἐγόντο ἐκ τῆς ἐπ' Ἀντακίδου εἰρήνης  
 καλουμένης. πρὸς τῶν γὰρ ἡρόδοτος τὸ πρὸ  
 βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης, καὶ πᾶς  
 ἀδελφάοις τῆς πόλεος πρὸς τῶν, πρὸς τῶν  
 λακων μὲν ξυμμαχοῖς κρείθου, ἀδελφάοις δὲ  
 ἀπὸ τῆς τῆς βοιωτίδας πόλεος ἐποίη-  
 σαν, οὐδ' ἄρα ἐπέστημι. ἔπαυσαν δὲ καὶ  
 ἄρχεις κρείθου σφετερίζουσι, φρου-  
 ρῶν φησὶν ἐπ' ἀλλοῖς, εἰ μὴ ἔξοισι ἐκ κρεί-  
 θου. τῶν δ' ἄρχεις κρείθου, ὡς ἐβού-  
 λοντο, ἔδοξε ἀλλοῖς, ὅσοι ἐπὶ τῷ πολέμῳ τὸ ξυμ-  
 μαχῶν ἐπέστησαν, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐμμενέ-  
 σθησαν, ἢ τῇ λακεδαίμονι, τῶν κρείθου, <sup>D</sup>  
 καὶ κατασκάδασι, ὡς μὴ διώσθαι ἀπίστῃν.  
 πρὸς τῶν μὲν οὖν πέμψαντες ὡς τὰς ματι-  
 νίας, ἐκέρχον ἀλλοῖς τῆς πρὸς τῶν λέ-  
 γοντες, ὡς οἱ ἀπίστῃν ἄλλως ἀλλοῖς,  
 μὴ ξυμ τοῖς πολεμίοις γινέσθαι. ἀσπῆσθαι  
 γὰρ ἔφασαν, καὶ ὡς οἱ πρὸς τῶν πολεμίων  
 ἄρχεις, σφῶν ἀλλοῖς πολεμίων καὶ ὡς ἐπὶ  
 μὲν ὅτε οὐδὲ σφραγίσθαι, ἐκέρχον πρὸς  
 φασὶν ὅμοιοι ὅποτε δὲ καὶ ἀκέρχον, ὡς κα-  
 κῶς σφραγίσθαι. ἐπὶ δὲ γινώσκον ἔφασαν <sup>E</sup>  
 φθονοῦσθαι μὲν ἀλλοῖς, εἴπερ σφῶν ἀγαθὸν γί-  
 γνοιτο. ἐφθονοῦσθαι δὲ, εἴπερ σφῶν πρὸς  
 πῆποι. ἐλέγνον δ' καὶ ἀσπῆσθαι ἔξελκυσθῆ-  
 ναι τοῖς ματινίοις τῶν πρὸς τῶν, ἀπὸ μὲν  
 ἐκ μὲν πεινῆ μάχῃς φασὶν ἀπὸ τῶν.

His quoque denuntiat Agefilus, bellum <sup>Ag. filius</sup>  
 se moturum aduersus Corinthios, ni Argi- <sup>pucis ex-</sup>  
 uos dimitterent: aduersus Argiuos, ni Co- <sup>quantit.</sup>  
 rintho excederent. Posteaquam utrisque  
 metu perterritis, excessissent Argiui, iam-  
 que Corinthiorum vrbs suo iure liberta-  
 teque frueretur: cædis auctores, & quot-  
 quot ad fines culpæ fuerant, sponte sua Co-  
 rintho excedunt, & ciues ceteri non in-  
 uite in urbem eos, qui antehac exsulabant;  
 admittunt. His rebus confectis, præstito-  
 que ab urbibus iureiurando, ratam se pa-  
 cem habituras, cuius esset a rege missa for-  
 mula: tum deinde non solum terrestres;  
 verum etiam nauales copiarum dimissæ sunt.  
 Ita tunc inter Lacedæmonios, & Athe-  
 nienses, eorumque socios, post bellum ab  
 euerfione murorum vrbs Atticæ gestum;  
 hæc prima pax constituta fuit. Quumque  
 Lacedæmonij bello durante non inferior-  
 es aduersariis fuissent, multo tamen am-  
 pliorem ex pace, quam Antalcideam vo-  
 cant, gloriam sunt consequuti. Nam quia  
 pacis a rege missæ præfides facti erant, vr-  
 besque in libertatem vindicabant: simul  
 Corinthum societate sibi deuinxerunt, &  
 oppida Bæoticæ Thebanorum potestati e-  
 repta, quod iam olim expetiuerant, liber-  
 tati suæ restituerunt. Præterea copiarum  
 delectu aduersus Argiuos, ni Corintho ex-  
 cederent, decreto; perfecerunt, ut illi Co-  
 rinthum sibi vindicare desinerent. Hæc  
 quum ipsis ex animi sententia cessissent;  
 ex focis suis eos, qui hoc ipsis bello mole-  
 sti fuerant, & amiciose se erga hostes ani-  
 mo, quam ipsos gesserant, multare decre-  
 uerunt; eoq; redigere, ut deinceps inob-  
 edientes esse non possent. Primum ergo  
 missis ad Mantineos legatis, murum ut di-  
 ruerent, edixerunt. Aiebant enim, ce-  
 teroqui se minime credituros, cum ho- <sup>Lacedæ-</sup>  
 stibus eos suis non conspirasse. Nam com- <sup>monij sibi</sup>  
 perisse se, frumentum Argiuis missum ab <sup>tinæos ep-</sup>  
 ipsis esse id temporis, quum Lacedæmo- <sup>primæ</sup>  
 nij bellum eis facerent. Præterea non- <sup>cogitant.</sup>  
 numquam ipsos per causam indutiarum  
 adesse sibi in bello gerendo noluisse, ac si  
 maxime sequuti essent, ignauiter rem gef-  
 sisse. Nec non animaduertere se com-  
 memorabant, Lacedæmoniis eos inui-  
 dere, si quid ipsis prospere cessisset: con-  
 traque lætari, si qua calamitas accidisset.  
 Etiam addebatur, hoc anno finem earum  
 indutiarum esse, quas in annos x x x  
 cum Lacedæmoniis Mantinæi a com-  
 missio ad Mantineam proelio pepigerant.

ἰσως αὐ-  
τῶν.

ἔπαυσαν

ἔπαυσαν.

Ag. filius  
pucis ex-  
quantit.

Lacedæ-  
monij sibi  
tinæos ep-  
primæ  
cogitant.



Agésilam  
Mantineū  
bellum ge-  
rere depre-  
catur.

Agésilas  
ante Man-  
tineam oc-  
cupare ni-  
uitur.

Qui apud  
Tegeam  
exulabat.  
Supra in  
extre. lib.  
huius li-  
braria lib.

Posteaquam moenia diruere Mantini re-  
cusassent, Lacedæmonij delectum aduer-  
sus eos habendum statuunt. Hac in expe-  
ditione Agesilaus, ne imperatorio munere  
fungi cogeretur, a republica petebat:  
quum iis in bellis, quæ cum Messeniis ef-  
sent gesta, patri suo Mantineorum rem-  
publicam multis in rebus obsequutam di-  
ceret. Itaque copias eas Agesipolis duxit,  
quamquam huius quoque pater Pausanias  
erga Mantineos populi principes animo  
perbeneuolo esset. Posteaquam fines eo-  
rum ingressus esset, primum agros vastabat.  
Vbi ne tunc quidem muros diruerent,  
urbem fossa circumdedit, dimidia mili-  
tum parte cum armis fodientium in obsi-  
dione persistente, reliquis opere perficiendo  
occupatis. Ducta iam fossa, nullo cum  
periculo urbem muro cingebat. Quia vero  
animaduerneret, magnam in vrbe frumen-  
ti copiam esse, quod anni superioris fertili-  
tas insignis fuerat, & idcirco molestum fore  
suis duceret, diuturnis expeditionibus  
republicam ac socios exhauriri: amnem  
sane amplum, qui urbem mediam perlabi-  
tur, aggere obiecto auerit. Quapropter  
obstructo alueo, quo decurrebat, aqua se  
supra ædium ac murorum fundamenta ad-  
tollebat. Quumque lateres inferiores hu-  
mectarentur, iamque superiores amplius  
haud sustinerent: primum rimas agere  
murus, deinde ruinam minari. Mantini  
tignis aliquantis per eum fulcire, neue tur-  
ris collaberetur, opere facto prohibere.  
Verum ubi ab aqua vinci se conspexere,  
veriti, ne muro vndique corruente, vi ca-  
perentur: eum se diruturos adfensi sunt.  
Tum vero Lacedæmonij sibi satisfactum  
fore negabant, nisi per vicos sparsim ha-  
bitarent. Mantini necessario sibi sic faci-  
endum rati, hac etiam in parte adfentiebantur.  
Quumque metuerent sibi, qui Argiuis fauebant,  
ac populo præerant, ne interficerentur: † Pausanias pater impe-  
trat ab Agesipolide, ut eis, qui omnino e-  
rant LX, ex vrbe tuto discedere liceret. Ita-  
que inde vsque ab ipsis portis Lacedæ-  
monij cum hastis ex vtraque viæ parte  
stabant, & exeuntes intuebantur. Ac tam-  
etsi eos odissent, facilius tamen manus ab  
eis abstinebant, quam Mantineorum op-  
timates fecissent: quod a nobis ut ingens  
erga magistratus obœdientia argumentum,  
commemoratum esto. Secundum hæc murus est  
dirutus, & quatuor in partes

ἔπει δὲ οὐκ ἦτελον καθαίρειν τὰ τείχη, Φερού-  
ρον Φαίνοισιν ἐπ' αὐτοῖς. Ἀγισίλαος μὲν οὖν  
ἐδέχθη τῆς πόλεως, ἀφείναι αὐτὸν ταύτης  
τῆς στρατηγίας· λέγων, ὅτι τὰ πατρὶς αὐτῆς  
πολλὰ ὑποκρήθηκε ἢ τῆς μαντινέων πόλις  
ἐν τοῖς παρὲς μεσσηνίου πολέμοις. Ἀγισίπο-  
λις δὲ ζήτησα τὴν Φερούρον, καὶ μάλα  
Παυσαίου τῶ πατρὸς αὐτοῦ φιλικῶς ἔχον-  
τος παρὲς τὰς ἐν μαντινείᾳ τῆς δῆμου παρ-  
στάτας. ὡς δὲ ἐπέβαλε, παρῶν μὲν τὴν γῆν  
Β ἐδέχθη. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ αὐτῶ καθήρουν τὰ τεί-  
χη, τὰ φερον ὠρύθη κύκλῳ περὶ τὴν πόλιν,  
τοῖς μὲν ἡμίσει τῆς στρατιῶ τῶ παρὲς καθε-  
μένους σὺν τοῖς ὅπλοις τῆς ταφροδόντων,  
τοῖς δὲ ἡμίσει ἔργαζομένοις. ἐπεὶ δὲ ζήτη-  
ρασθὴ ἡ τάφρος, ἀσφαλῶς ἦδη κύκλῳ τεί-  
χος περὶ τὴν πόλιν ἀπεδόμησεν. ἀδομήτος  
δὲ, ἐπὶ οὗτος ἐν τῇ πόλει πολὺ εἶη, διετηρίας  
ἡροδοτῆος τὰ παρὰ τὸν ἔτερος, καὶ νομίσας χα-  
λεπὸν ἔσεσθαι, εἰ δεήσει πολὺν χρόνον ὑ-  
C χῆν τῆ στρατιῆς τὴν τε πόλιν καὶ τὰς συμμα-  
χούς, ἀπέχουσε τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς  
πόλεως, μάλ' ὄντα διμεγέθη. ἐμφραθεῖ-  
σης δὲ τῆς ἀπορροίας, ἤρετο τὸ ὕδωρ ὑπὸ τῆ  
τῆς ὑπὸ ταῖς οἰκίας καὶ ὑπὸ τῆς ὑπὸ τῶ  
τείχῃ θεμελίων. βρεχόμενων δὲ τῶ κατὰ  
πλίνθων, καὶ παρὰ διδουσῶν τὰς αἰῶ, τὸ μὲν  
παρῶν ἐρήνηντο τὸ τείχος, ἔπειτα δὲ καὶ ἐ-  
κλίνοτο. οἱ δὲ χρόνον μὲν πῶτα ζύλα ἀιτήρηδον,  
καὶ τὰν τεμνηθῶντο, ὡς μὴ πῶτοι ὁ πύρ-  
D ρος. ἐπεὶ δὲ ἠπῶντο τῶ ὕδατος, δείσαντες μὴ  
πεσόντος πῆ δὲ κύκλῳ τείχους δορυάλωτοι γέ-  
νοιτο, ὠμολόγησαν παρὲς αἰρήσειν. οἱ δὲ λακεδα-  
μόνιοι οὐκ ἔφασαν πείσαιτο, εἰ μὴ καὶ δεῖσθαι  
καὶ κάμας. οἱ δὲ αὐτοὺς νομίσαντες ἀνάγκη εἶναι,  
ζυνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ ἀπο-  
θανῆσθαι τὸ τῆ στρατηγίας, καὶ τῆ δὲ ἀργολι-  
μου παρὰ τῆς, διεπαρῆσατο ὁ πατήρ τῶ  
τῆ Ἀγισιπόλιδος ἀσφαλῶς αὐτοῖς γινέσθαι,  
ἀπαλαθρομένοις ἐν τῇ πόλει, ἐξήκοντα ἔσσι.  
καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τὸ ὄδοσ, δεξιά μὲν δὲ  
τῆς πύλων, ἔχοντες τὰ δόρατα οἱ λακεδα-  
μόνιοι ἔστησαν, θεώμενοι τὰς δεξιόνας, καὶ μι-  
E σσηνῶτες αὐτοῖς, ὅμως ἀπέχοντο αὐτῶ ῥῆσιν,  
ἢ οἱ βέλτεροι τῆς μαντινέων. καὶ τὸ μὲν εἰ-  
μαντι-







Inde missi Aeantho & Apollonia, quæ vrbes inter alias propter Olynthum sitas maximæ sunt, legati Lacedæmonem veniunt: quumque accepissent Ephori, quamobrem adessent, eos ad concilium publicum, & socios, deducunt. Ibi tum Cligenes Acanthius hanc orationem habuit: Existimamus, Lacedæmonij, vosque socij, nec dum vos comperisse quidquam de re, quæ in Græcia nunc primum quasi pullulat. Id quidem prope vos vniuersos scire necesse est, Olynthum inter vrbes Thraciæ maximam esse. Atque hi quædam oppida sibi adiunxerunt ea condicione, vt legibus iisdem, tamquam in eadem republica, viuunt. Mox quædam etiam de maioribus oppidis ad se pertraxere. Secundum ea porro ad liberandum vrbes Macedoniæ ab Amyntæ Macedonum regis imperio, animum adiecere. Parentibus iis, quæ ipsis erant proximæ, confestim etiam ad remotiores amplioresque perrexerunt. Nos quidem domo proficiscentes ita reliquimus eos, vt iam præter alias complures vrbes, Pellam quoque tenerent, inter oppida Macedoniæ reliqua longè maximam. Amyntam ipsum intelligimus oppidis suis excedere, tantumque non Macedonia tota iam excidisse. Deniq; iidem Olynthij missis ad nos & Apollonienfes suis, denuntiarunt nobis: ni nostras ad ipsos copias mitteremus, quæ se cum ipsis coniungerent, recta se nos inuasuros. Cupimus autem nos, Lacedæmonij, legibus vti patriis, & nostram ipsi rempublicam administrare: verum si nemo suppetias nobis tulerit, adiungere nos ipsis cogemur. Habent grauis armaturæ pedites non pauciores 10000, cetratos his longè plures. Quod si nos etiam cum ipsis coniungamur, equites plures habituri sunt, quam 10000. Præterea legatos Atheniensium ac Bœotorum istic reliquimus, quibus Olynthios decreuisse suos ad eandem vrbes legatos adiungere, qui cum eis de ineunda societate agant, audiebamus. Atqui si ad vires Atheniensium, Thebanorumque tanta potentia fiat accessio: videte, Lacedæmonij, ne deinceps illis haud facile obuiam ituri sitis. Et vero quia Potidæam tenent, ad Pallenes Isthmum sitam, existimare debetis, etiam ea mox oppida, quæ intra illam sita sunt, ipsorum in potestatem ventura. Sit autem hoc vobis argumento, quantopere sibi ciuitates illæ metuant.

αὐτῶν. τεκμήριον δὲ τὸ ἔστω [ὕμιν \* καὶ τῶτο, ὅτι ἰσχυρὰς αὐτὰν αἱ πόλεις πεφύδωται. μάλιστα

ἄξι ἀκρότου δὲ καὶ ἀπολλωνίας (αἱ αὖτ' ἐπιμέγισται τῶν ἐν ὀλυθῶν πόλεων) παρέσθεις ἀφίκντο ἐς λακεδαίμονα. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐφοροὶ ὧν ἐνεκα ἦσαν, παρεσήγαγον αὐτοῖς πρὸς τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰς συμμάχους. ἔνθα δὲ Κλειφῆνης ἀκρότου ἐλέξεν. Ὁ αὐτὸς λακεδαίμονιοί τε καὶ οἱ σύμμαχοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρῶτον Φυόμενον ἐν τῇ ἐλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπιμέγιστης μεγίστη πόλις ὀλυθος σχεδὸν πρότερος ἐπίστασθε. οὐτοὶ τῶν πόλεων παρεσηγάσαντο ἐστίν αὖτ', ἐφ' ᾧ τε τοῖς αὐτοῖς χρησάται νόμοις, καὶ συμπολιτεύειν. ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζῶνων παρέλαβόν τινας. ἐκ δὲ τούτων ἐπεχείρησαν καὶ τὰς τῆς μακεδονίας πόλεις ἐλθεῖν πρὸς ἀμύνταν τῆς μακεδονίας βασιλέως. ἐπεὶ δὲ εἰσηκούσαν αἰετῶντα αὐτῶν, ἔαυτοὶ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις καὶ μείζους ἐπὶ ἄλλοι καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντες ἡδὴ ἄλλας τε πολλὰς, καὶ πέλλα, ἡδὲ μεγίστη τῶν ἐν μακεδονίᾳ πόλεων. καὶ ἀμύνταν δὲ ἀγαθὸν ὄντα ἀποχωροῦντα τε ἐκ τῶν πόλεων, καὶ ὅσον οὐκ ἐκπεσῶντα ἡδὴ τῆς ἀπάσης μακεδονίας. πέμψαντες δὲ καὶ οὐκ ἴσμεν πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ἀπολλωνιάδας οἱ ὀλυθηνοὶ, παρεῖπον ἡμῖν, ὅτι εἰ μὴ παρεσόμεθα συστράτους ἡμεῖς, ἐκείνοι ἐφ' ἡμᾶς ἴοιεν. ἡμεῖς δὲ, ὡς ἄνδρες λακεδαίμονιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρησάται, καὶ αὐτοῖς πολιτεύειν. εἰ μὲντοι μὴ βοηθήσοι τις, ἀνάγκη καὶ τῆμιν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. καὶ πόλιον γὰρ δὴ αὐτοῖς εἶναι ὀπλίται μὲν οὐκ ἐλάττους ὀπτακροσίων, πελτασταὶ δὲ πολὺ πλείους ἢ τοσοῦτοι. ἵππεῖς γὰρ μὲντοι, εἰ καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν ἡνόμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χέλιοι. κατελίπομεν δὲ καὶ ἀθιωάων καὶ βοιωτῶν παρέσθεις ἡδὲ αὐτοῖσι. ἡκούσαντες δὲ, ὡς καὶ αὐτοῖς ὀλυθηνοῖς ἐψηφισμένοι εἴη συμπέμπειν παρέσθεις ἐς ταύτας τὰς πόλεις πρὸς συμμάχιας. καίτοι εἰ ποσάυτη δύναμις παρεσηγήσεται τῆς ἀθιωάων καὶ θηβαίων ἰσχύϊ, ὁρᾷτε, ἔφη, ὅπως μὴ σκεπὶ διμεταχείριστα ἐκείνα ἔσαι ὑμῖν. ἐπεὶ δὲ καὶ ποτίδαται ἔχουσι ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν τῆς παλλίουσιν οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐν τῶν ταύτης πόλεις ἑσθ' ἡκούσους ἔσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δὲ τὸ ἔστω [ὕμιν \* καὶ τῶτο, ὅτι ἰσχυρὰς αὐτὰν αἱ πόλεις πεφύδωται. μάλιστα



μάλιτα γδ μισῶσαι τῶς ὀλυθίοις, ὅμως οὐκ  
 ἐτόλμησαν μὲν ἡμῶν παροβείας πέμψειν δι-  
 δαξούσας ταῦτα. ἐνοήσατε δὲ καὶ τὸδε, πῶς  
 εἰχὸς ὑμᾶς τῶν βοιωτίας ἐπιμεληθῆναι,  
 ὅπως μὴ καθ' ἐν εἴῃ, πολὺ ὅ μείζονος ἀφρο-  
 ζουμένης διωάμεως ἀμελήσαι, καὶ ταῦτης οὐ  
 ἰσχυρὰς κτ' γινώσκον, ἀλλὰ καὶ κτ' θαλάσσιαι ἰσχυ-  
 ραὶς ἡρωιδόνης. τί γδ δὴ καὶ ἐμποδῶν, ὅπως ζύλα  
 μὲν ναυπηγήσιμα ἐν αὐτῇ τῇ χώρῃ ἔσθι, χρη-  
 μάτων ὅ παροσδοκῶν ἐκ πολλῶν μὲν λιμῶν,  
 ἐκ πολλῶν δὲ ἐμπορείων, πολυαφροσύνη γὰρ  
 μὲν δὴ πῶς πολισίαν ἰσχυρὰ; ἀλλὰ  
 μὲν καὶ γαίτονες εἰσιν αὐτοῖς θράκες οἱ ἀβασι-  
 λατοί, οἱ περὶ πύλοισι μὲν καὶ μὴ ἤδη τῶς ὀ-  
 λυθίοις εἰ δὲ ἴσως ἐκείνοις ἔσσονται, πολλὴ καὶ  
 αὐτῇ διώαμις παροσδοκῶν αὐτοῖς. τῶντων  
 γὰρ μὲν ἀκαλοθυώτων, καὶ τὰ ἐν τῶν παλ-  
 γαίῳ χρύσεια χρεῖα αὐτοῖς ἴδη \* ὀρέγῃ.  
 καὶ τῶντων ἡμῶς οὐδὲν λέγειν, ὅ, τι οὐ καὶ ἐν τῶν  
 τῶν ὀλυθίων δῆμῳ μισολεκτόν ἔσθι. τὸ γὰρ  
 μὲν φρονήματα αὐτῶν πᾶσι λέγει, καὶ γὰρ  
 ἴσως ὁ θεὸς ἐποίησεν ἅμα τὰ διώασαι καὶ τὰ  
 φρονήματα αὐξάνει τῶν ἀφροσύνων. ἡμεῖς  
 μὲν οὖν, ὡς ἄνδρες λακεδαίμονιοί τε καὶ ζυμ-  
 μαχοί, ἔξαγγέλλομεν ὅτι τὰ καὶ οὕτως ἔχῃ ὑ-  
 μῶς δὲ βουλεύεσθε, εἰ δοκῇ ἀξία ἐπιμελείας  
 εἶναι. δεῖ γὰρ μὲν ὑμᾶς καὶ τὸδε εἰδέναι, ὡς ἂν  
 εἰρήκαμεν διώαμις μεθ' ἄλλω οὐσαν, οὐτῶ  
 δυσαπάλαιτος τις ἔσθι. αἱ γὰρ ἀχρυσταὶ τῶν πό-  
 λεων τῆ πολιτείας κρινωνοῦσαι, αὐτὰ αἱ πᾶσι  
 δωσιν ἀντίπαλον, τὰ καὶ ἀποσῆσονται. εἰ μὲν τοῖς  
 συκλαθήσονται ταῖς τε ἐπιγαμίαις καὶ ἐκπῆ-  
 σεσι τῶν ἀλλήλων, ἀσέφηφοισμένοι εἰσὶ, καὶ  
 γνώσονται, ὅτι μὲν τῶν κρατουμένων ἔπεσθαι  
 κερδαλέοι ἔσθι, (ὡς περὶ θρακῆδες ὅταν μὲν  
 ὑμῶν ἴωσι, τὰ τε αὐτῶν σώζοι, καὶ τὰ ἀλ-  
 λότερα θρακῆσιν) ἴσως οὐκ ἐθ' ὁμοίως ἄ-  
 λυθαῖσαι. λακωνίων δὲ τῶντων, ἐδίδωσαν οἱ  
 λακεδαίμονιοι τοῖς συμμαχοῖς λόγον, καὶ ἐκ-  
 λαθὼν συμβουλεύειν ὅ, τι γνώσκῃ τις θρακῶν  
 τῆ πελοποννήσου καὶ τοῖς συμμαχοῖς. ἐκ τῶντων  
 μὲν τοῖς πολλοῖς μὲν ξυνηγέρθον τῆ στρατείας  
 ποιεῖν, μάλιτα δὲ οἱ βουλόμενοι χερσίζεσθαι  
 τοῖς λακεδαίμοις. καὶ ἔδδξε πέμψειν ἐς  
 τῶς μισοῦς ξυνηγέρθον ἐς ἐκείνην πόλιν.  
 ὡς μὲν οὖν ταῦτα ἐλάλησαν, ἔπειτα  
 ἔδδξε πέμψειν ἐς τῶς μισοῦς ξυνηγέρθον ἐς ἐκείνην πόλιν.  
 ὡς μὲν οὖν ταῦτα ἐλάλησαν, ἔπειτα  
 ἔδδξε πέμψειν ἐς τῶς μισοῦς ξυνηγέρθον ἐς ἐκείνην πόλιν.

Nam quum Olynthios maximo profe-  
 quantur odio, non tamen ausa fuerunt le-  
 gatos nobiscum mittere, qui hæc vobis  
 exponerent. Quin & illud vobiscum ex-  
 pendite, qui par sit vos operam dare, ne  
 se Bœotia coniungat, ac multo maiorem  
 potentiam coeuntem negligere, quæ qui-  
 dem non terra modo, sed etiam mari  
 crescat. Nam quid illis impedimento fue-  
 rit? quum ipsorum in finibus ad classem  
 ædificandam materies suppetat, neque  
 desint partim multis ex portibus, partim  
 emporiis vectigalia, multitudine deni-  
 que hominum, ob fertilitatem soli, ab-  
 undent? Accedit ad hæc, quod Thraces,  
 nullius regis imperio subiectos, vicinos  
 habeant: qui quidem nunc etiam Olyn-  
 thios obsequiis demulcent. Quod si etiam  
 ab ipsis subigentur, aucti erunt Olynthij  
 potentia non exigua. Iam si hæc omnia se-  
 quantur, manum eis etiam auri fodinæ in  
 Pangæo porrigent. Atque horum nihil a  
 nobis dicitur, quod non millies in ipsa O-  
 lynthiorum plebe prolatum sit. Animos  
 autem, quos gerunt, quamobrem quis  
 commemoret? Fortasse diuinitus ita com-  
 parati sumus homines, ut vna cum poten-  
 tia nobis animi quoque crescant. Qua-  
 propter nos quidem, Lacedæmonij, vos-  
 que socij, rerum istic statum hunc esse vo-  
 bis nuntiamus: vos, an operæ pretium sit,  
 ea non negligi, deliberate. Omnino ta-  
 men hoc quoque vos scire volumus, po-  
 tentiam illam, quam esse diximus am-  
 plam, necdum inexpugnabilem putari  
 debere. Nam quotquot oppida nunc præ-  
 ter voluntatem suam reipublicæ ipsorum  
 societate continentur, si quam potentiam  
 aduersariam conspexerint, mox ab eis de-  
 ficient. At si connubiis mutuis, & bono-  
 rum alternis acquisitionibus, quod face-  
 re decreuerunt, inter se coalescent, ac ef-  
 se fructuosum animaduertent, sequi eos,  
 qui rerum potiuntur, quemadmodum  
 Arcades, quum vobiscum in hostem per-  
 gunt, simul & sua conseruant, & aliena  
 depopulantur: fortasse non tam facile dif-  
 sipari vires ipsorum poterunt. Hæc vbi  
 fuissent dicta, Lacedæmonij sociis di-  
 cendi potestatem faciunt, & in medium  
 consulere iubent, quidnam Pelopone-  
 so, reliquisque sociis maxime ex vsu fore  
 quisque censeret. Ibi tum complures ex-  
 peditionem instituendam vno suadebant  
 ore, ac inprimis ij, qui gratificari Lacedæ-  
 moniis volebant. Itaque decretum,  
 conferendorum militum ad decies mille.

ισχυρὰς

στρατείας



id est, drachma sexmissim. Suid.

† Nummum autem ponere 1 v drachmarum Atticarum. lo. Suid.

† at. Leon tides.

Facta eius quoque rei mentio, liberum esse cuius civitati, ut pro arbitrato suo pecuniam militum loco mitteret, nimirum ternos obolos Ægineticos in singulos milites. Quod si quis equites suppeditaret, numerandum singulis esse stipendium, quod peditum quatuor stipendium æquaret. Si quæ vero civitas expeditionem hanc subterfugeret, ius esse Lacedæmoniis, multæ nomine † staterem in singulos pro die quovis exigere. Posteaquam hæc statuisent, rursus Acanthij surgere, ac præclara quidem hæc esse decreta dicere: fieri tamen non posse, ut brevi perficerentur. Quapropter esse consultius, ut interea, dum hæc copiæ cogentur, quamprimum & dux & exercitus a Lacedæmoniis, ceterisque sociis civitatibus mitteretur, quantum quidem celeriter discedere posset. Nam id si fieret, perstituras in sententia sua civitates eas, quæ necdum ad Olynthios accessissent: & vi ab eis coactas, minus ad bellum auxilio præstaturas. Quibus ita comprobatis, Eudamidam Lacedæmonij mittunt, & cum eo novos populares, circum urbem habitantes, Sciritas, plus minus **1100**. Quum autem discederet Eudamidas, rogabat Ephoros, ut frater ipsius Phœbidas cum iis militibus, quos sibi decretos a tergo relinqueret, collectis se subsequeretur. Ipse postea quam ad oppida Thraciæ peruenisset, præsidia civitatibus iis mittit, quotquot ea postulerent, ac Potidæam societate iam Olynthiis coniunctam, deditionem sponte sua facientem occupat. Atque hinc hostem invadens, bellum gerebat, ut eum par erat facere, qui a copiis minus esset instructus. Phœbidas interim collectis iis, qui Eudamidam sequuturi erant, iter ingreditur. Posteaquam Thebas copiæ venissent, extra urbem haud procul a gymnasio castra locant. Dissidebant inter se Thebani, & forte tunc prætores militares erant Ismenias ac † Leontiades. Inimicitias illi mutuas exercebant, & quia suarum factionum uterque dux erat, Ismenias propter odium, quo Lacedæmonios prosequeretur, ad Phœbidam non accedebat: Leontiades contra, ut officiis cum ceteroqui demulcebat, ita posteaquam familiarior factus esset, huiusmodi verbis eum compellat: Offertur tibi, Phœbida, facultas hodierno die præclarissime de patria tua mendi. Nam si me cum armatura graui sequaris, in arcem ego te introducã. Quare confecta, velim existimes, omnino Thebas

Α λόγῳ ὃ ἐγγύοντο, δεχόμενοι τε αὐτὸν ἀνδρῶν δέξασθαι διδόναι τῇ βελομήνῃ τῶν πόλεων, τεινέωλον ἀγναῶν κατ' ἀνδραῖ ἰππέας τε εἴ τις παρέχοι, αὐτὴ τετάρων ὀπλιτῶν μισθὸν τὰς ἰπποῖ διδοῦσαι. εἰ δέ τις τῶν πόλεων ἐκλίποι τὴν ἑραλείαν, δεξίαν τοῖς λακεδαίμονις ἔπι-τραπαῖ ζημιῶν σατῆρα κατ' ἀνδραῖ τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἐδόξεν, αἰασάντες οἱ ἀκανθηοὶ πάλιν ἐδιδασκον, ὡς ταῦτα καὶ λα μὲν εἴη τὰ ψήφισματα, οὐ μὲντοι διωπατὰ ταχὺ ἑραπιδεῶν. Β βέλπον οὖν ἔφασαν εἶ, ἐν ᾧ αὐτῆ ἡ ἑρασκυλὴ ἀδελφίκοιο, ὡς τάχιστα ἀνδρα δεξέσθαι δεχόμενα, καὶ διώαμιν ἐκ λακεδαίμονος τε ὅση αὐ ταχὺ δεξέσθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων. τὸ τε γὰρ ἡμομήνου, τὰς τε οὕτω πρὸς κεχωρηκίας πόλεως εἶναι αὐ, καὶ τὰς βεβιασμένας ἦπτον αὐ συμμαχεῖν. δοξάντων δὲ καὶ τέτων, ἐκπέμποισιν οἱ λακεδαίμονιοι Εὐδαμίδην, καὶ σὺ αὐτὰ νεοδαμῶδεις τε, καὶ τῶν ἀειοίκων, καὶ τῶν σικιτιῶν, ἀνδρας ὡς διχαλίους. ὁ μὲντοι Εὐδαμίδας δεξιῶν, Φοιβίδην τὸ ἀδελφὸν ἐδέηθη τῶν ἐφόρων τῶν ἑσπολῶ πομπῶν τῶν ἑαυτῶ πρὸς σταγμένων ἀδελφισάντα μετέναι· αὐτὸς δὲ ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὰ ἑπί δράκην χωρία, ταῖς μὲν δεομήναις τῶν πόλεων φρουρῶν ἐπέμπευ, ποτίδαμα δὲ καὶ πρὸς ἐλαβεῖν ἐχούσαν, σύμμαχον ἦδη ἐκείνων οὖσαν. καὶ ἐπὶ τῶν ἑρμῶν ἑπολέμῃ, ὡς ἑφ εἰχὸς τὸν ἐλατῆν ἔχοντα δύναμιν. ὁ δὲ Φοιβίδας, ἐπεὶ ἠδελφίσθησαν αὐτῶν οἱ ἑσπολῶ φέντες τῶ Εὐδαμίδης, λαβὼν αὐτὸς ἐπορεύετο. ὡς δὲ ἐγγύοντο εἰ ταῖς θήβαις, ἑρατοπεδούσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως πρὸ τῶ γυμνασίου. σταπαζόντων δὲ τῶ θηβαίων, πολεμαρχοῦντες μὲν ἐτύγχερον Ἰσμιλίαις τε καὶ τῶ Λεοντιάδης. ἀφ' ἑφορῶν δὲ ὄντες ἀλλήλοισι, καὶ \* στατηρὸς ἐκάτερος τῶν ἐπαμειβῶν, ὁ μὲν Ἰσμιλίαις ἀφ' ὁ μίσος τῶν λακεδαίμωνιων ὁδὸν ἐπλησίαζε τὰς Φοιβίδα· ὁ μὲντοι Λεοντιάδης ἄλλως τε ἐφερέπεδεν αὐτὸν, καὶ ἐπεὶ εἰσώκει ὁ θη, ἔλεγε τοιαῦτα· Εξεσί σοι, ὦ Φοιβίδα, τῆδε τῆς ἡμέρας μέγιστα ἀγαθὰ τῆ σεαυτῶ πατερίδι ὑποσπρηῆσαι. ἐὰν γὰρ ἀχθλοῦ θήσης ἐμοὶ σὺ τοῖς ὀπλιταῖς, εἰσάξω σε ἐγὼ ἐς τὴν ἀκρόπολιν. τὸ τε δὲ ἡμομήνου, ἰομιζε τὰς θήβας πομπῶ πασιν ὑπο

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "ἐπιπλοῦν", "ἀφ' ἑφορῶν", and "ἐπιπλοῦν".



Ἐπὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμῖν, τοῖς ὑμέ-  
 καιπινω τέρεις φίλοις, ἔσεσθαι. Ἦ καὶ πίνω μὲν, ὡς  
 μ, ὡς ὄρεσ, ἀποκεκήρυκται μηδένα μὲν σοῦ στρα-  
 τῶν θηβῶν ἐπὶ Ὀλυθίοις. εἰ δὲ γε σὺ  
 ταῦτα μὲν ἡμῶν παρ' ἑξῆς, ὁμοῦ σοι ἡμεῖς  
 πολλοὺς μὲν ὀπλίτας, πολλοὺς δὲ ἵππῶτας συμ-  
 πέμψομεν ὥστε πολλῇ δυνάμει βοηθήσεις  
 τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐν ᾧ μέλλει σκεῖνος Ὀλυθ-  
 ῖον κατατρέφεσθαι, σὺ κατεστραμμένος ἔση  
 θήβας, πολὺ μείζω πόλιν Ὀλυθίου. ἀκού-  
 σας δὲ ταῦτα ὁ Φοιβίδας ἀνεκρυφίῳ καὶ  
 γὰρ ἡμεῖς λαμπαρῶν τι ποιῆσαι πολὺ μάλ-  
 λον, ἢ τῶ ζῆν ἔρασις οὐ μὲν τοι λογισκός  
 γε, ὅσῳ φρόνιμος πρὸς ἐδοκίμει. ἔπει δὲ  
 ὁμολόγησε ταῦτα, παρορμηθεὶς μὲν αὐτὸν  
 ἐκέλευσεν, ὡς παρ' ἑωσκόλασμένους ἡμεῖς  
 ὁ ἀπιέναι ἡμῶν δὲ αἰὲν καὶ ἡμεῖς, παρ' ἑξῆς  
 ἔξω ἔγω, ἔφη ὁ Λεοντιάδης, καὶ αὐτὸς σοι ἡ-  
 γήσομαι. ἐν ᾧ δὲ ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν  
 τῇ ἀγορᾷ σοῦ, ἀπὸ δὲ τῆς γυναικὸς ἐν τῇ  
 καδμείᾳ θεομοφορέαζεν, ἡμεῖς δὲ ὄντος καὶ  
 μεσημβρίας πλείη ἡμῶν ἐρημία ἐν ταῖς ὁδοῖς,  
 ἐν τῷ παρ' ἑξῆς ἐφ' ἵππου ὁ Λεοντιά-  
 δης, ἀποτρέφει τὸν Φοιβίδην, καὶ ἡγήσας ὁ-  
 μοῦ ἐς τὴν ἀκρόπολιν. καταστήσας δὲ ἐκ τῶν  
 Φοιβίδην καὶ τὸς μετ' αὐτῆ, καὶ παρ' ἑξῆς αὐ-  
 τῶν τὴν βαλανάραν τῶν πυλῶν, καὶ εἰπόν  
 μηδένα παρεῖναι ἐς τὴν ἀκρόπολιν, ὅτινα μὴ  
 αὐτὸς κελθῆναι, [ὁμοῦ \* ἐπορεύετο ἐς τὴν  
 βουλιῶν. ἐλθὼν δὲ, εἶπε τάδε· Ὁπ μὲν, ὡ  
 ἄνδρες, Λακεδαιμόνιοι κατέχετε τὴν ἀκρό-  
 πολιν, μηδὲν ἀθυμεῖτε. ὅσῳ γὰρ φασὶ πό-  
 λέμιοι ἦεν, ὅστις μὴ πολέμου ἔρα. ἐγὼ δὲ,  
 τῶ νόμου κελθόντος ὄξειναι πολέμῳ λα-  
 θεῖν, εἴ τις δοκῆ ἄξια θανάτου ποιεῖν, λαμ-  
 βαῖναι τῶν Ἰσμιλίαν ὡς πολεμοποιούτων.  
 καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ λοχαγοὶ τε καὶ οἱ μετὰ τῶν  
 τεταγμένοι, αἰτάσθε, καὶ λαβοῖτες ἀπα-  
 γετε τῶν ἐνθά εἰρηται. οἱ μὲν δὲ εἰδότες ὁ  
 παρ' ἑξῆς παρῆσαν τε καὶ ἐπειθόντο, καὶ ἑω-  
 ελάμβανον· τῶ δὲ μὴ εἰδόντων, ἐναντίων δὲ  
 ὄντων τοῖς παρ' ἑξῆς Λεοντιάδην, οἱ μὲν ἐφθ-  
 ῶν ὁμοῦ ἐξω τῆς πόλεως, δέισαντες μὴ ἀ-  
 ποθάνοιεν· οἱ δὲ καὶ οἴκαδε παρῆσαν ἀπεχό-  
 ρησαν. ἔπει δὲ εἰρήμῳ τὸν Ἰσμιλίαν ἦσαν οἱ ἐν τῇ  
 καδμείᾳ, τότε δὲ ἀπεχώρησαν ἐς  
 τῶ ἀπείνας οἱ ταῦτα γινώσκοντες Ἀνδροκλείδα τε καὶ Ἰσμιλία, μάλιστα τετρακῆσοι.

A in Lacedæmoniorum, ac nostra, qui ami-  
 co sumus erga vos animo, potestate futu-  
 ras. Iam quidem certe proclamatum edicto  
 publico est, quod ipse vides, ne quis The-  
 banorum aduersus Olynthios tecum mili-  
 tatum eat. Ac si tu hæc nobis adiuuantibus  
 perficias, mox tibi nos & grauem armatu-  
 ram non exiguam, & equites multos ad-  
 iungemus. Quo fiet, vt magnis cum copiis  
 fratri suppetias sis laturus: adeoq; interim,  
 dum is Olynthum occupabit, tu Thebas in  
 potestatem rediges, urbem Olyntho lon-  
 ge ampliozem. His auditis Phœbidas, ef-  
 ferri animo cepit. Magis enim splendidi a-  
 licuius facinoris edendi desiderio, quam  
 vitæ, ardebat: quamquam nec ingenij acri-  
 monia, nec prudentia valere admodum  
 videretur. Posteaquam de re conuenisset,  
 progredi Leontiades eum iubet, ita vti tunc  
 ad iter paratus erat. Vbi vero tempus erit,  
 inquit, ad te veniam, & viæ dux ero. Itaq;  
 dum Senatus in fori porticu federet, mu-  
 lieribus in \* Cadmea Cerealia peragenti-  
 bus, iamq; maxima esset in viis hominum  
 solitudo; (erat enim æstas, & meridies ad-  
 petierat) equo aduectus Leontiades, ex iri-  
 nere Phœbidam reuocat, eumq; recta in  
 arcem ducit. Eam quum Phœbidæ, & mi-  
 litum, qui cum ipso venerant, presidio mu-  
 niuisset, ac portarum obicis clauem ei tra-  
 didisset, ac vt neminem, nisi se iubente, in  
 arcem admitteret, edixisset: in Senatum  
 deinde se confert, & hac oratione utitur:  
 Non est cur terrori vobis sit, viri, arcem te-  
 neri a Lacedæmoniis. Quippe non hostili  
 in quemquam animo se venisse aiunt, qui  
 quidem non ipse belli cupidus sit. Ego ve-  
 ro, quum lex prætori militari potestatem  
 faciat comprehendendi eius, qui mortis  
 supplicio digna committere videretur: Isme-  
 niam hunc, bellum moliētem, capio. Vosq;  
 adeo cohortium ductores, & quotquot eis  
 adiuncti estis, surgite; comprehensumq; Is-  
 meniam constitutum ad locum abducite.  
 Tum illi, quotquot erant rei conscij, acce-  
 dere, dicto audientes esse, Ismeniam cape-  
 re: ceteri, qui nihil horum scirent, ac Leon-  
 tiadis factioni aduersarentur, partim mox  
 urbem fuga deferere, veriti, ne interficeren-  
 tur; partim prius se domum conferre.  
 Verum posteaquam Ismeniam in Cadmea  
 teneri captum ij sensere, qui Androclidæ  
 Ismeniaque partes sequebantur: Athe-  
 nas se fuga recipiunt, maxime ad c c c c.

Phœbidas  
 Thebanæ  
 arcem oc-  
 cupat.  
 Id erat ar-  
 cis nomen,  
 a Cadmo  
 Thebarum  
 conditore.

ἦσαν οἱ ἐν  
 τῇ καδμείᾳ.







καὶ ἐκείνος μὲν κατέψηφίσατο, καὶ ἀποθνήσκει. **A** Itaque iudicium suffragiis damnatus, mortem appetiit. Hinc iam Leontiadis factio sua in potestate Thebas habebat, qui quidem Lacedæmoniorum in gratiam plura faciebant, quam iussi essent. Atque his rebus gestis Lacedæmonij multo alacrius in bellum aduersus Olynthios decretum incumbabant. Quumque Teleutiam, ut illic præesset, ablegarent: simul & ad complendum ceterorum agmen suos vniuersi mittebant, & ad fœderatas vrbes hinc inde missis scythalis, ut Teleutiam sequerentur, prout a fociis decreto sancitum esset, imperabant. Quamobrem tum alij Teleutiae perlubenter obsequebantur, quod videretur haudquaquam ingratus erga illos esse, qui operam aliquam ei nauarent; tum respublica Thebana grauem armaturam, & equitatum suum alacriter ipsi adiungebat, quem Agesilai fratrem esse sciret. Ceterum inter proficiscendum non admodum properabat, & operam imprimitis dabat, ut in itinere nullis iniuriis amici afficerentur, & maximas ipse copias colligeret. Præmittebat etiam nonnullos ad Amyntam, utque militem conduceret, ac pecunia vicinos reges ad belli societatem permoueret, postulabat: si quidem de recuperando regno cogitaret. Præterea mittebat ad Derdam Elimeæ principem, eumque monebat; maiorem iam Macedoniae potentiam subactam ab Olynthiis esse, neque minorem missam facturos, nisi quis ipsorum insolentiam reprimeret. Interim dum hæc ageret, cum magno admodum exercitu fœderatorum in fines peruenit. Quumque Potidæam ingressus Desset, instructis inde copiis hostilem in agrum pergit. Inter eundem Olynthum versus, neque flamma, neque ferro quidquam vastabat; quod existimaret, si quid eiusmodi faceret, sibimetipsi tum progredienti, tum abscedenti hæc impedimentum adlatura. Nimirum recte facturum, si tum cæsas arbores iis obiceret impedimenti loco, qui forte a tergo se inuadere vellent, vbi pedem ab vrbe relaturus esset. Quum iam vix stadiis decem abesset ab vrbe, subsistere suos in armis iussit: & erat ipse læuo in latere, quando quidem ita conuenerat, ut versus portas ipse pergeret, qua exhibant hostes: reliqua sociorum phalanx ad dextrum latus erat disposita. Itidem Laconicos, Thebanos, Macedonum equites, quot quot aderant, dextro in latere collocarat.

καὶ δὲ πρὸς Λεοντιάδην εἶχον τὴν πόλιν, καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιπλείω ὑποήρουν, ἢ πρὸς ἑαυτὴν αὐτοῖς. τούτων δὲ περὶ παραμένον, οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπιδήσαν ὑπομήτρον τὴν ἐς τὴν Ὀλυθίων ἑσπερίαν ἑνωσάμενον. καὶ ἐκπέμποσι Τελουτίαν μὲν ἀρχηγὸν, τὴν δὲ ἐς τὰς μυρίους ἑνωτάξιν αὐτοῖς τε ἀποκρίνας ἑνωξέεπεμπον, καὶ ἐς τὰς συμμάχιδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελδόντες ἀπολαύειν Τελουτίαν καὶ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. καὶ οἵτε ἄλλοι ὑπομήτρος ὡς Τελουτίαν ὑποήρουν, (καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει εἶναι) τοῖς ὑπουργουσί τῆς αὐτῆς καὶ ἡ τῶν Θεβαίων δὲ πόλις, ἅτε καὶ Ἀγησίλαου τὸν ἀδελφόν, ὑπομήτρος ἑνωξέεπεμπον καὶ ὀπλίτας καὶ ἵππιας. ὁ δὲ ἀπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ὅτι μελέριμος δὲ τῶν τε μὴ ἀδικῶν τὰς φίλους πορεύεσθαι, καὶ τὸ ὠσπείτην δυνάμει ἀφείκειν. πρὸς ἑαυτὴν δὲ καὶ πρὸς Ἀμύντην, καὶ ἡξίου αὐτὸν καὶ ἕνεοις μισθοδοῦσαι, καὶ τοῖς πλησίον βασιλεύουσιν ἡμέτερα διδοῦσαι, ὡς συμμάχους εἶναι, εἴ ποτε βούλοιο τὴν ἀρχὴν αἰαλαβεῖν. ἐπέπεμπον δὲ καὶ πρὸς Δέρδαμ τὴν ἑλεμίας ἀρχὴν, διδάσκων ὅτι οἱ Ὀλυθιοὶ κατεστραμμένοι τὴν μείζω δυνάμει μακεδονίας εἶεν, καὶ οὐκ ἀήσοισι τὴν ἐλάττω, εἰ μή τις αὐτοῖς παύσει τὸ ὄρεως. ταῦτα δὲ ποίων, μάλα πολλὰ ἔχον ἑσπερίαν ἀφίκετο ἐς τὴν ἑσπερίαν συμμάχιδαν. ἐπεὶ δὲ ἤλθεν ἐς τὴν ποτίδαμ, ἐκείθεν ἑνωσάμενος ἐπορεύετο ἐς τὴν πόλιν. καὶ πρὸς μὲν τὴν πόλιν ἰὼν τὸ ὄτε κατέκειν, οὐτ' ἐκείθεν νομίζων, εἴ τι ποιήσῃ τούτων, ἐμπόδον αὐτῶν πύργα γίνεσθαι καὶ πρὸς ἰόντι καὶ ἀπίοντι. ὁπότε δὲ αἰαλαβοῖν ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχον ἐκείθεν τὰ δένδρα ἐμπόδων καταβάλλειν, εἴ τις ὄπισθεν ἐπίοι. ὡς δὲ ἀφείκειν ἀπὸ τῆς πόλεως ἑσπερίαν δέκα στάδια, ἔθετο τὰ ὄπλα, δυνάμει μὲν αὐτὸς ἔχων, (οὕτω γὰρ ἑνωσάμενος αὐτῶν καὶ τὰς πύλας ἰέναι, ἢ ἔξῃσαν οἱ πολέμοιοι) ἢ δὲ ἄλλη φάλαγξ τῶν συμμάχων ἀπέτετακτο πρὸς τὸ δόξιον. καὶ τῶν ἵππειων δὲ τὰς μὲν Λακωνίας, καὶ τὰς Θεβαίας, καὶ ὅσοι τῶν μακεδόνων παρήσαν, ὅτι τὰ δόξια ἐπέτατο.

**B** Telemiæ aduersus Olynthios militibus.

**C** Amyntæ Macedonum rex.

**D** Desset, instructis inde copiis hostilem in agrum pergit.

**E** Quum iam vix stadiis decem abesset ab vrbe, subsistere suos in armis iussit: & erat ipse læuo in latere, quando quidem ita conuenerat, ut versus portas ipse pergeret, qua exhibant hostes: reliqua sociorum phalanx ad dextrum latus erat disposita. Itidem Laconicos, Thebanos, Macedonum equites, quot quot aderant, dextro in latere collocarat.

Itaque iudicium suffragiis damnatus, mortem appetiit. Hinc iam Leontiadis factio sua in potestate Thebas habebat, qui quidem Lacedæmoniorum in gratiam plura faciebant, quam iussi essent. Atque his rebus gestis Lacedæmonij multo alacrius in bellum aduersus Olynthios decretum incumbabant. Quumque Teleutiam, ut illic præesset, ablegarent: simul & ad complendum ceterorum agmen suos vniuersi mittebant, & ad fœderatas vrbes hinc inde missis scythalis, ut Teleutiam sequerentur, prout a fociis decreto sancitum esset, imperabant. Quamobrem tum alij Teleutiae perlubenter obsequebantur, quod videretur haudquaquam ingratus erga illos esse, qui operam aliquam ei nauarent; tum respublica Thebana grauem armaturam, & equitatum suum alacriter ipsi adiungebat, quem Agesilai fratrem esse sciret. Ceterum inter proficiscendum non admodum properabat, & operam imprimitis dabat, ut in itinere nullis iniuriis amici afficerentur, & maximas ipse copias colligeret. Præmittebat etiam nonnullos ad Amyntam, utque militem conduceret, ac pecunia vicinos reges ad belli societatem permoueret, postulabat: si quidem de recuperando regno cogitaret. Præterea mittebat ad Derdam Elimeæ principem, eumque monebat; maiorem iam Macedoniae potentiam subactam ab Olynthiis esse, neque minorem missam facturos, nisi quis ipsorum insolentiam reprimeret. Interim dum hæc ageret, cum magno admodum exercitu fœderatorum in fines peruenit. Quumque Potidæam ingressus Desset, instructis inde copiis hostilem in agrum pergit. Inter eundem Olynthum versus, neque flamma, neque ferro quidquam vastabat; quod existimaret, si quid eiusmodi faceret, sibimetipsi tum progredienti, tum abscedenti hæc impedimentum adlatura. Nimirum recte facturum, si tum cæsas arbores iis obiceret impedimenti loco, qui forte a tergo se inuadere vellent, vbi pedem ab vrbe relaturus esset. Quum iam vix stadiis decem abesset ab vrbe, subsistere suos in armis iussit: & erat ipse læuo in latere, quando quidem ita conuenerat, ut versus portas ipse pergeret, qua exhibant hostes: reliqua sociorum phalanx ad dextrum latus erat disposita. Itidem Laconicos, Thebanos, Macedonum equites, quot quot aderant, dextro in latere collocarat.



Derdam cum equitibus suis, plus minusA  
 c c c c, apud se retinebat; partim quod  
 equitatum hunc admirando suspiceret,  
 partim quod Derdam coleret, vt expedi-  
 tionibus interesset. Posteaquam ho-  
 stes etiam egressi vrbe sub ipsis mœnibus  
 aciem instruxissent, conglobati equites i-  
 psum in Lacedæmonios ac Bœotos im-  
 petum faciunt, Polycharmum Lacedæ-  
 monium, præfectum equitum, equo suo  
 deiiciunt, humi iacentem valde vulne-  
 rant, alios quosdam interficiunt, equita-  
 tum denique dextrum cornu obtinen-  
 tem dare terga cogunt. Ibi tum fugientibus  
 equitibus, etiam peditatus eis proximus  
 inclinare cepit: adeoque periculum  
 erat, ne vniuersæ copiarum succumberent,  
 si non Derdas cum equitibus suis recta O-  
 lynthiorum ad portas perrexisset, quem  
 deinde a tergo Teleutias suo cum agmine  
 instructo sequebatur. Id quum ab equi-  
 tibus Olynthiis animaduersum esset, ne  
 a portis intercluderentur, veriti; conuer-  
 so agmine, multa cum properatione ad  
 suos se recipiebant. Multi tum equites i-  
 psum a Derda sunt interempti. dum eum  
 præterirent. Itidem peditatus Olynthio-  
 rum in urbem abcessit, non multis tamen  
 amissis, quod prope a mœnibus illi abes-  
 sent. Hac victoria potitus Teleutias, &  
 excitato tropæo copias abducens, arbo-  
 res excidit. Et quia consumpta in hac ex-  
 peditione æstas erat, tum Macedonicas,  
 tum Derdæ copias dimisit. Nihilominus  
 Olynthij sæpenumero ciuitates Lacedæ-  
 moniis fœderatas excursionibus vexan-  
 do, non prædas modo abigebant, verum  
 etiam nonnullos homines trucidabant.  
 Iam ver adpetierat, quum equites Olyn-  
 thij numero fere 1000 sub meridiem Apol-  
 loniensium in agrum infusi, passim omnia  
 depopulabantur. Forte Derdas eo die suo  
 cum equitatu Apolloniam venerat, & in  
 vrbe prædebat. Is quum incursionem hæc  
 conspiceret, continebat sese, instructis iam  
 equis suis, & armatis equitibus. Postea-  
 quam Olynthij contemptis hostibus in sub-  
 urbium, & ad ipsas usque portas equos age-  
 bant, tum vero cum suis instructis erum-  
 pit. Quod vbi videre hostes, in fugam  
 se coniciunt. Derdas quia semel eoster-  
 ga dare coegerat, ad stadia x c persequi  
 & occidere non desit; donec ad ipsos O-  
 lynthiorum muros fugientes compulisset,  
 χων ἔξελαύνει. οἱ δὲ, ὡς εἶδον, ἐς φυγὴν ἄρμησαν. ὁ δὲ ὡς ἅπαρ ἔβλεψατο, οὐκ αἰήκεν ἐν-  
 νεήκεσθαι τὰ Δέρδα δῖα κων, καὶ ἀποκτινῆς, ἕως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε τῶν ὀλυθίων τὸ τεῖχος.  
 καὶ ἐλέ-

Derdas e-  
 gregiam  
 sui opeta  
 nanat.

Alterum  
 Derda præ  
 clarum fa-  
 ciunt.

τὸ δὲ αὐτὸ εἶχε Δέρδα τε καὶ τὸς ἐκεί-  
 νου ἰππίας ὡς ἐς τετρακισίους, καὶ τε τὸ  
 ἄγεσθαι τὸ τοῦ ἰππικόν, καὶ καὶ τὸ ἑρε-  
 πύειν τὸν Δέρδα, ὡς ἠδὲ ἰσχυρὸς παρεῖν. ἐ-  
 πεί δὲ καὶ οἱ πολέμοι ἐλθόντες ἀντιπαρετά-  
 ξαντο ὑπὸ τῶν τείχεσσι, συναρξάμενοι αὐ-  
 τῶν οἱ ἰππῆες ἐμβάλλουσι καὶ τὸς λακωνας  
 καὶ βοιωτῆς. καὶ Πολύχρμῳ τε τὸν λακε-  
 δαμόνιον ἰσχυρὸν καταβάλλουσι ἀπὸ τοῦ  
 ἵππου, καὶ κείμηνον πολλὰ κατέβωσαν, καὶ  
 ἄλλοις ἀπέκτιναν καὶ τέλους, βέπονται δὲ ἐ-  
 πὶ τῶν δόξων κέρρατι ἰππικόν. φθρόντων δὲ  
 τῶν ἰππῶων, ἐνέκλινε καὶ τὸ ἐχόμενον πεζὸν  
 αὐτῶν. καὶ ὅλον αἰὲν ἐκινδύωσεν ἠπηνθῆ-  
 ναι τὸ κράτιστα, εἰ μὴ Δέρδας ἔχων τὸ ἐ-  
 αὐτῶν ἰππικόν, ἀδύς πρὸς τὰς πύλας τῶν  
 ὀλυθίων ἦλασεν. ἐπὶ δὲ καὶ ὁ Τελυτίας  
 σὺν τοῖς πρὸ αὐτὸν ἐν ταῖς. ὡς δὲ ταῦτα ἤ-  
 σθητο οἱ ὀλυθῆσιοι ἰππῆες, δείσαντες μὴ ἀπο-  
 κλειθεῖν τῶν πυλῶν, ἀνατρέψαντες ἀε-  
 χρώσω πολλῇ αὐτοῦ. ἔνθα δὴ ὁ Δέρδας  
 παρελεύνοισα παμπόλλοις ἰππίας αὐτῶν ἀ-  
 πέκτινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν ὀ-  
 λυθίων ἐς τὴν πόλιν, οὐ μόνον πολλοὶ αὐ-  
 τῶν ἀπέθανον, ἀτε ἔγυς τὸ τεῖχος τῶν οἴκων.  
 ἐπεὶ δὲ ἔσπασον τε ἐσάθη, καὶ ἡ νίκη αὐτῆ  
 τῶν Τελυτίας ἐγεγήμετο, ἀπὸν δὲ ἔκρωσε  
 τὰ δένδρα. καὶ τὸ τοῦ μὲν δὴ κράτιστα μένος  
 τὸ ἕρος, διήκε καὶ τὸ μακεδονικὸν κράτιστα  
 μα, καὶ τὸ τῶν Δέρδα. πολλάκις μὲν τοὶ καὶ  
 οἱ ὀλυθῆσιοι καταθέντες ἐς τὰς τῶν λακεδα-  
 μονίων συμμαχίδας πόλεις, ἐλελάπτω, καὶ  
 ἀνδρας ἀπεκτινῶν. ἅμα δὲ τῶν ἡεὶ ὑπο-  
 φαινομένων οἱ μὲν ὀλυθῆσιοι ἰππῆες, ὄντες ὡς ἐ-  
 ξακισίους, καταδεδραμήκεσαν ἐς τὸ ἀπολλω-  
 νίαν ἅμα μεσημβρία, καὶ διασπαρμένοι ἐλε-  
 λάπτω. ὁ δὲ Δέρδας ἐτύχχε τῶν τῆς ἡμέ-  
 ρας ἀφειγμένους μὲν τῶν ἰππῶων τῶν αὐτῶν, καὶ ἀ-  
 εἰσποιοῦ μένος ἐν τῇ ἀπολλωνία. ὡς δὲ εἶδε  
 τὸ καταδρομῶν, ἠσυχία τε τῆς ἡε, τὸς θ' ἰπ-  
 πῶες ἐπεσκόλασμένους, καὶ τὸς ἀναβάτας τῶν  
 πλισμένους ἔχων. ὅπῃ δὲ καταφρονητικῶς οἱ  
 ὀλυθῆσιοι καὶ ἐς τὸ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐς αὐτὰς τὰς  
 πύλας ἦλασιν, τὸ τότε τὸς τεταγμένοις ἐ-  
 πὶ δὲ  
 ξυμπι-  
 χίους

ὄντες.

εἶχε  
 ἔξωπι-  
 σμένους

πὶ δὲ  
 ξυμπι-  
 χίους







» Quippe domini quum irati sunt; sapenu-  
 » mero plus detrimenti accipiunt; quam a-  
 » liis inferant. Hostes autem non consulto,  
 » sed iracunde adoriri, quantum quantum  
 » est, insigne delictum putari debet. Est e-  
 » nim ira quiddam temerarium, quum ratio  
 » non minus consideret, ne quid sibi accidat  
 » aduersi; quã vt hostes damno adficiat. De  
 » hac clade posteaquam certiores facti ef-  
 » sent Lacedæmonij, re deliberata statuerunt,  
 » haud tenues mittendas esse copias; vt & vi-  
 » ctorum elatos animos reprimere, & fru-  
 » stra esse gesta, quæ acciderant, non pate-  
 » rentur. Quo decreto facto, regem Agesi-  
 » polim bello præficiunt; eiq; sicut & Agesi-  
 » lao proficiscenti in Asiam, xxx Spartanos  
 » adiungunt. Sequebantur eundem sponte  
 » sua multi circum Spartam habitantes; ho-  
 » mines virtute singulari, multi exterorum,  
 » qui Trophimi adpellantur, itemq; Sparta-  
 » norum spurij egregia indole, nec præcla-  
 » rorum ciuitatis institutorum ignari. Præ-  
 » ter hos intererant expeditioni huic spon-  
 » te suatum fociis ex oppidis quidam, tum  
 » Thessali equites, vt Agesipolide innotesce-  
 » rent, Amyntas etiam Derdasque longe,  
 » quam antè hac, alacrius militabant. His  
 » tum rebus occupatus erat Agesipolis, ac si-  
 » mul, Olynthum proficiscebatur. Interim  
 » Phliasiorem ciuitas ab Agesipolide col-  
 » laudata, quod & magnam ipsi pecuniam,  
 » & celeriter ad hanc expeditionem suppe-  
 » ditasset; quia putabat, dum Agesipolis ab-  
 » esset peregre, copias aduersus se non du-  
 » cturum Agesilaum, minimeque adeo fu-  
 » turum, vt ambo reges Sparta simul abes-  
 » sent: audacter admodum cum eis, qui ab  
 » exilio redierant, præter iuris & æqui ra-  
 » tionem agebant. Etenim petebant exsules,  
 » vt de rebus controuersis apud æquum tri-  
 » bunal cognosceretur: Phliasij vero cogebant  
 » eos, vt sua in vrbe causam disceptarent.  
 » Quibus quum reuocati ab exilio ciues res-  
 » pòderent: Et quodnam hoc ius fuerit, eos,  
 » qui auctores iniuriæ sunt, iudicium  
 » partes sibi sumere? nemo ipsos audiebat.  
 » Ita deinde pridem reducti exsules Lacedæ-  
 » monem proficiscuntur, ciuitatem suam  
 » accusaturi; deducuntibus eos etiam aliis  
 » quibusdam ciuibus, qui magnæ ciuium  
 » suorum patti videri dicerent, non æqua  
 » ratione cum exsulis agi. Commoti ob  
 » eam rem Phliasij multarunt omnes, quot-  
 » quot non a republica missi Lacedæmonem  
 » profecti fuerant. At illi posteaquam  
 » multati erant, domum redire præ metu  
 » non ausi Sparta manebant, ibique signi-

Altera La-  
 cedæmo-  
 niotia ad-  
 uersus O-  
 lynthios  
 expeditio.

\* Alumni,  
 quod sti-  
 pendio pu-  
 blico ale-  
 entur.

Phliasiorum  
 insolentia.

πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργίζομενοι μεί-  
 ζω καὶ ἐπάθον, ἢ ἐποίησαν. ἀπὸ ἀντιπα-  
 λῶν δὲ μετ' ὀργῆς, ἀλλὰ μὴ γνώμῃ παρ-  
 σφύραται, ὅλον ἀμαρτήματα. ἢ μὲν γὰρ ὀρ-  
 γῆ ἀπεργίοντο, ἢ δὲ γνώμῃ σκοπῆς ἑσθῆν ἦν-  
 τον, μὴ τι πάθῃ, ἢ ὅπως βλάβῃ τι τῶν πο-  
 λεμίων. τοῖς δὲ οὖν λακεδαίμοσι, ἐπεὶ ἤ-  
 κρουσαν ὁ παρ' ἄλλα, βουλδομοῖσι ἐδίκη  
 οὐ φαύλῳ πεμψέον δυνάμιν (εἶ), ὅπως  
 τό, τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθεῖν,  
 καὶ μὴ μάττω τὰ πεποιημένα γήνοιο. οὕτω δὲ  
 γνώμῃς, ἢ γέμονα μὲν Ἀγισίπολιν τὸν βασιλέα  
 ἐκπέμποσι, μετ' αὐτῶν δὲ, ὡς παρ' Ἀγισι-  
 λάω ἐς τὴν ἀσίαν, τετάρκῃσιν ἀπαρτιατῶν.  
 πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ τῶν περὶ οὐκίων ἐτελοῦνται  
 καλοὶ καὶ γὰρ ἠεροῦσι, καὶ ξένοι τῶν  
 ἑσθίμων καλυμμένων, καὶ νόθοι τῶν ἀπαρ-  
 τιατῶν, μέλα δειδέεις τε καὶ τῶν ἐν τῇ πό-  
 λει καλῶν οὐκ ἀσφραγίστων. ζυωερατῶντο δὲ  
 καὶ ἐκ τῶν συμμαχικῶν πόλεων ἐτελοῦνται,  
 καὶ τεθαλῶν γείτων, γνωσθῶναι τὰ Ἀγισι-  
 σιπόλιδι βουλδομοῖσι καὶ Ἀμύντας δὲ, καὶ  
 Δέρδας ἐπὶ παρ' ἑμῶν, ἢ παρ' ἄλλων. Ἀ-  
 γισίπολις μὲν δὲ τῶν παρ' ἄλλων, ἐπορεύε-  
 το ὅτι τὴν ὀλιγον. ἢ δὲ τῶν φλιασίων πό-  
 λισ, ἐπαμνεθεῖσα μὲν ὑπὸ τῶν Ἀγισιπόλι-  
 δος, ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῶν χρέματα ἐς  
 τὴν ἑσθίαν ἔδδσαν, νομίζουσα δὲ, ἕξω ὄν-  
 τος Ἀγισιπόλιδος, οὐκ αὖ ἐξελθεῖν ἐπ' αὐ-  
 τῶν Ἀγισίλαον, οὐδὲ αὖ γήνοισι, ὡς τε ἄ-  
 μα ἀμφοτέρους τῶν βασιλέων ἕξω ἀπάρτης  
 (εἶ), δρασεως ἑσθῆν τῶν δικαίων ἐποίωσι τοῖς  
 κατεληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ δὴ φυγάδες ἢ  
 ζῶσι τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῳ δικασθεῖν κρίνε-  
 σθαι, οἱ δὲ ὑπὸ ἀγκυρῶν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει  
 ἀδικαίεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατελη-  
 λυθόντων, καὶ τίς αὐτῇ δίκη εἴη, ὅπως αὐτοὶ  
 οἱ ἀδικηῶντες δικάζοιεν; ἑσθῆνες ἤκουον. ἐκ  
 τῶν μὲντοι ἔρχοντο ἐς λακεδαίμονα οἱ κα-  
 τεληῶντες, κατηγρησόντες τὴν πόλεως. καὶ ἄλ-  
 λοι δὲ τῶν οἰκόντων ζυωερατῶν, λέγοντες,  
 ὅτι πολλοῖς καὶ τῇ πολιτῶν ἢ δοκίμῳ δίκαια πά-  
 ραν. ἀγρομακτῆσασα δὲ τῶν τοῖς τῶν φλιασίων ἢ  
 πόλις, ἐζημίωσι πόντας ὅσοι μὴ πεμπέσῃς τῆ  
 πόλεως ἦλθον ἐς λακεδαίμονα. οἱ δὲ ζημιωθέν-  
 τες, οἴκαδε μὲν ἄνευ ἀπιέναι, μὲν ὄντες δὲ ἐδί-  
 δασθον.

στρατίας.

δασθον.



διασπον, ως εποι μὲν εἶπαν οἱ βιαζόμενοι τῶν  
 τα, οἱ αὖ σφᾶς τε δέβαλον, καὶ λακεδαίμο-  
 νόις ἀπέκλυσαν· οὗτοι δὲ οἱ τριάκοντες τε τὰ  
 σφέτερα, καὶ βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι, εἶ-  
 ποι δὴ καὶ νῦν ἀφ' ἑσθ' ἀγόμενοι εἰς Ἱερωνί-  
 δειαν σφᾶς αὖτις εἰς λακεδαίμονα ἐλθόν-  
 τας, ὅπως τῶν λοιπῶν μηδεὶς βολμῶν ἵεναι δη-  
 λώσων τὰ ἐν τῇ πόλει γιγνόμενα. τὰ δ' ὄντι  
 ὑβρίζοντες δόκοντων τῶν Φλιασίων, φερούσαν  
 φαίνουσιν ἐπ' αὐτοῖς οἱ ἔφοροι. ἡ δὲ οὐ τὰ Α-  
 γησιλάω ἀφ' ἑσθ' ἀγόμενοι τῶν τα. καὶ γὰρ τὰ μὲν πα-  
 τριᾶ αὐτῶν Ἀρχιδάμου ξένοι ἦσαν οἱ αὖτὶ Πο-  
 δαίεμον, ἢ καὶ τότε τῶν κατεληλυθόντων ἦσαν,  
 ἐαυτῶν, οἱ αὖ μὲν Περικλέα τὸν Ἰπποκίτου, ὡς  
 ἦτ' ἔχουσαν τῶν ἀπολιμένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ'  
 ἐπερθεῖτο, πολλὰ περὶ σφᾶς ἀπὸ τῶν καὶ χε-  
 ματα εἰδίδουσαν, ὡς τε μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ ἀπε-  
 κρίνατο, ὅτι οὐχ ἵνα ἀδικίῃ στρατεύοιτο, ἀλλ'  
 ὅπως τοῖς ἀδικουμένοις βοηθήσειεν. οἱ δὲ τε-  
 λὸν τῶν πρῶτα ἔφασκον ποιήσων, ἐδέοντό τε  
 μὴ ἐμβάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἐλέγη, ὡς οὐκ ἂν πε-  
 φεύσει λόγους, (καὶ γὰρ τὸ πρῶτον φέρεται  
 ἔχουσαν) ἀλλ' ἔργου ἵκνους περὶ δὲ φέρεται. ἐρω-  
 τώμενος δὲ, καὶ ἡ δὲ τὸν εἶπεν, πάλιν ἀπεκρίνατο  
 ὅτι καὶ πρῶτον ἔφη, ποιήσαντες, ὅθεν ὕψ'  
 ἡμῶν ἠδικήθητε. τὸ γὰρ ἡμῶν, τὴν ἀκρόπολιν τῶν  
 δίδουσαν. οὐκ ἔτε λόντων δὲ αὐτῶν τῶν ποιῶν τὸν ἐ-  
 βαλέ τε καὶ εἰς τὴν χώραν, καὶ τὰ καὶ τῶν ἐκείνων  
 ἐπολιόρκει αὐτοῖς. πολλὰν δὲ λεγόντων λακε-  
 δαιμονίων, ὡς ὀλίγων εἶνεκεν ἀνθρώπων πόλις  
 ἀπερθεῖται πλέον περὶ ἀκροπόλιν ἀνδρῶν,  
 (καὶ γὰρ δὴ ὅπως τῶν δὲ δὴ λόντων εἶπεν, οἱ Φλια-  
 σιοὶ ἐν τῇ φανερῇ τοῖς ἔξω δὲ ἐκκλησίᾳ ζῶν)  
 ὁ μὲν τοὶ Ἀγησιλάος πρὸς τῶν ἀντεμνη-  
 νήσατο. ὁπότε γὰρ τὸν ἐξελθοῖεν ἢ ἀφ' ἑσθ' ἀ-  
 γόμενοι, ἢ ἀφ' ἑσθ' ἀγόμενοι, ἐδίδα-  
 σκεξομένη τε αὐτῶν καὶ τῶν ἀπολιμένων, ἢ καὶ  
 εἰς τὰ ὅτι τῶν ἀπολιμένων διδόναι, ὁπόσοι γυμνά-  
 ζεσθαι ἐθέλοισιν. καὶ ὅπλα ἢ ἐκ ποιεῖσιν ἀπασί  
 τῶν τοῖς διεκελεύετο, καὶ μὴ ὀκνήσει εἰς τῶν χε-  
 ματα δανείζεσθαι. οἱ δὲ τῶν ἀπολιμένων ἀπὸ  
 ἀφ' ἑσθ' ἀγόμενοι χιλίων ἀνδρῶν ἔχουσαν μὲν τῶν  
 σώματα ἔχουσαν, εὐτάκτους, καὶ εὐοπλατάτους.

ficabant, ab iis hæc violenter agi, qui &  
 ipsos eiecissent, & Phliunte Lacedæmo-  
 nios exclusissent. Hos illos esse, qui res  
 exfulum coemerint, vique perficere cogi-  
 tarent, quo minus eas restituerent. Hos  
 esse denique qui nunc quoque dederint  
 operam, vt quotquot Lacedæmonem i-  
 uissent, multarentur: ne quis deinceps  
 eo se conferre audeat, quid Phliunte re-  
 rum geratur, indicaturus. Ephori, quod  
 reabse viderentur insolentes esse Phliasij,  
 delectum aduersus eos habendum sta-  
 tuunt: quod quidem Agefilaus haud mo-  
 leste tulit. Nam & Podanemus cum suis,  
 patris ipsius Archidami fuerat hospes, qui  
 quidem nunc eorum erāt in numero, qui-  
 bus ab exilio Phliuntem reditus concessus  
 fuerat: atque etiam ei cum Proclis Hippo-  
 nici filij, familia hospitij ius intercedebat.  
 Posteaquam de traducendis in agrum ho-  
 stilem copiis extra consulens perlitasset, ne-  
 que iam amplius cunctaretur, sed expedi-  
 tionem susciperet: complures ei legatio-  
 nes occurrebant, ac pecunias offerebant,  
 ne ipsorum fines inuaderet. Respondebat  
 Agefilaus, non idcirco se hanc expeditio-  
 nem suscepisse, vt ipsos per iniuriam vexa-  
 ret: sed vt illis, qui perpeffi iniurias essent,  
 opitularetur. Tandem legati omnia se im-  
 perata facturos aiunt, simulque ne cum  
 exercitu Phliasiorum fines ingrederetur,  
 obsecrant. Rursum Agefilaus verbis se  
 non posse fidem habere, quod antehac  
 quoque promissis non stetit; facta fi-  
 dem sibi faciendam esse dicebat. Rogat-  
 us, quodnam illud esset: Nimirum, in-  
 quit, hoc ipsum si feceritis, quod quum  
 ante hac faceretis, adfecti a nobis nulla  
 estis iniuria. Erat autem hoc, vt arcem  
 traderent. Quod quum recusarent face-  
 re, copias in agrum ipsorum traducebat,  
 castrisque munitis cinctam urbem obsi-  
 debat. Quia vero multi ex Lacedæmo-  
 niis aiebant, paucorum hominum caussa  
 offendi ciuitatem, in qua essent ad vici-  
 vitorum: (hoc enim vt omnibus innotes-  
 ceret, Phliasij palam ad obsidentes quasi  
 concionari solebant) Agefilaus huic etiam  
 rei ratione quadam occurrere instituit.  
 Quoties enim aliqui ex vrbe vel quod cog-  
 nati, vel quod amici exfulibus essent,  
 profugiebant: monebat suos, vt ipsis coui-  
 uia sodalicia pararent Lacedæmoniorum  
 more, quantumq; satis esset ad res necessarias, iis suppeditarent, quicūq; exerceri vellent.  
 Mandabat item, vt arma quoq; sumministrarent omnibus, neq; in hoc pecunias mutuas  
 sumere cunctarentur. Hæc quum illi facerent, plures quam vici vicos exhibuerunt, qui  
 & corporibus essent probe exercitis, & militaris disciplinæ gnari, & armis instructissimi.

Agefilaus  
 a ducibus  
 Phliasios  
 copias ducit Plat.  
 ut. Hist. p. 1113.

Agefilaus  
 sollicitus

οἱ καὶ  
 κλειμεν

ἐν βαλέ  
 τε εἰς

ἐξοίεν

καὶ ὅσον  
 εἰς



Quo factum, ut tandem Lacedæmonij di-  
cerent, huiusmodi commilitonum opera  
sibi opus esse. Dum his rebus Agefilaus oc-  
cupatur, Agefipolis e Macedonia recta  
pergens, ad Olynthiorum urbem suos in  
armis subsistere iubet. Quum eorum ne-  
mo contra prodiret, quidquid erat Olyn-  
thiorum in agro, vastabat: & ad ciuitates,  
quæ in ipsorum erant societate, cum co-  
piis profectus, segetem corrumpebat. Et  
iam copiis ad Toronem admotis, oppi-  
dum illud vi cepit. His in rebus dum adu-  
lta iam ætate versaretur, ardore quodam  
ignis instar vrente corripitur. Et quia non  
ita pridem Bacchi fanum apud\* Aphytem  
viderat, mirifice opacorum illorum tento-  
riorum, limpidarumque ac frigidarum a-  
quarum desiderio teneri cepit. Quamob-  
rem viuus quidem eo delatus est, sed die,  
a quo cepisset agrotare, septimo, extra fa-  
num viuendi finem fecit. Melle oblitus do-  
mum deportatur, ac regiam sepulturam  
consequitur. Quod vbi Agefilaus audiif-  
set, non quasi aduersario sublato, quod ex-  
istimare quis posset, latatus est: sed eius  
morte deplorata lacrimis, etiam consue-  
tudinem ipsius desiderabat. Nam reges  
eodem vtuntur contubernio, quum domi  
sunt. Et poterat Agefipolis cum Agefilao  
conuenientes adulescentiæ, itemque de  
venationibus, de re equestri, de amori-  
bus sermones communicare: ac præter  
hæc, quoties eodem vterentur contuber-  
nio, Agefilao natu maiorem, ceu pare-  
rat, reuerbatur. Eius loco Lacedæmonij  
Polybiadem præfectum ad oppugnandam  
Olynthum mittunt. Ceterum Agefilaus  
iam plus temporis in obsidenda Phliunte  
contriuerat, quam quo suffecturum obsec-  
sis frumentum diceretur. Tantum enim  
inter gulam & abstinentiam interest, vt  
quum Phliasij communi decreto statuis-  
sent, dimidio minus in usum cottidianum  
impendere, quam prius, idque deinde fe-  
cissent: tempore duplo maiori, quam esset  
credibile, sustinendæ obsidioni suffece-  
runt. Itidem audacia nonnumquam vsque  
adeo præstat vecordix, vt Delphio qui-  
dam, vir illustri apud suos loco, c c c Phlia-  
siorum adiunctis sibi, partim prohibere  
potuerit, quo minus ab iis, qui in hoc pro-  
pendebant, pax conficeretur: partim eos  
in vincula coniectos custodire, quibus dif-  
fidebat. Idem ad obeūdās excubias coge-  
re plebem poterat, eamq; more circitorum  
inuisendo fidam reddere. Sa penumero cum iis, quos habebat apud se, facta eruptione,  
hostium excubitores alias alibi de ambitu, quo circumuallatū erat oppidum, deturbabat,

Oppidum  
Fallenes  
peninsula  
in Thra-  
cia. Plu-  
tar. &  
Steph.  
Agefi-  
polis rex  
moritur.

Humani-  
tas Agefi-  
lai.

Delphio-  
nis auda-  
cia.

ὥστε τελευτήσαντες οἱ λακεδαιμόνιοι ἔλεγον,  
ὡς τοιούτων δέοιντο συστραπιατῶν. καὶ Ἀγισί-  
λαος μὲν δὴ ἀεὶ ταῦτα ἔλεγε. ὁ δὲ Ἀγισίπο-  
λις δὴ ἔτι ἐκ τῆς μακεδονίας παρεσιών, ἔτε-  
το παρὲς τῆ πόλιν τῶν ὀλυθίων ἄπλα. ἐ-  
πεὶ δὲ ὁδοὶ ἀντεξήθη αὐτῶν, τότε τῆς ὀλυ-  
θίας εἶπε ἔτι ἔτι... ἐδήθη, καὶ εἰς τὰς συμμα-  
χίδας ἰὼν αὐτῶν, ἔφηρε τὸ σίτον. Τὸ ῥῶν δὲ  
καὶ παροσβαλὼν εἶλε καὶ κράτος. ἐν δὲ τούτοις  
ὄψατο καὶ ἄλλοι, καὶ μα πνευφλεγὺς  
λαμβανὴ αὐτῶν. ὡς δὲ \* παρὲς ἔωρα καὶ τα παρὲς  
ὅτι αὐφύτει τῷ Διονύσου ἱερῶν, ἔρωσ αὐτῶν  
τότ' ἔχε τῶν τε σκίεραν σκίσημάτων, καὶ τῶν  
λαμπαρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομίσθη μὲν  
οὖν ἐκείσε ἐπὶ τῶν ὄμων μὲν τοὶ ἐβδομήμος ἀφ'  
οὗ ἔκαμην, ἔξω τῶ ἱερῶν ἔτελευτήσεν. καὶ ἐ-  
κείνος μὲν ἐν μέλιτι τεθῆκε, καὶ κρημνοὶ οἴκα-  
δε, ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ἱαφῆς. Ἀγισίλαος  
δὲ τῆτο ἀκούσας, οὐχ ἡπὶ αὐτῶν, ἔφηρε ὡς  
τὰ ἰππάλω, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε, καὶ \* ἐποη-  
σε πῶ σιωποῖαι. σιωποῖαι μὲν γὰρ δὴ βα-  
σιλεὺς ἐπὶ αὐτῶν, ὅταν εἰς αὐτῶν. ὁ δὲ Ἀγ-  
σίπολις ὅτι Ἀγισίλαω ἰχθὺς μὲν ἔω καὶ ἡσκη-  
κῶν, καὶ θηροφικῶν, καὶ ἰππικῶν, καὶ παιδικῶν  
ἀσκήσεων μετέχων παρὲς ὅ τῶν καὶ ἡσθητο  
αὐτῶν ἐπὶ τῆ σιωποῖαι. ὡς παρὲς εἰς, παρὲς οὗτε-  
ρον. καὶ οἱ μὲν λακεδαιμόνιοι δὴτ' ἐκείνου Πό-  
λυβιάδην δέμοσθη ὅτι τ' ὀλυθίων ἐκπέμ-  
ποιον. ὁ δὲ Ἀγισίλαος ἤδη μὲν ἔπαρεβέβαλε  
τὸν χρόνον, τ' ὅσα ἐλέγετο ἐν τῷ φλιωῦ πῶτος  
εἶναι. ὅσοι γὰρ ἐκείσε τὰ παρὲς ἔφερον, ὡς  
οἱ φλιάσιοι τὸν ἡμῶν συμψηφισάμενοι οἶτον  
τελέθην ἢ παρὲς αὐτῶν, καὶ ποιοῦντες ἔτο, τὸν διπλά-  
σιον τ' εἰκότος χρόνον πολιορκησάμενοι διήκεσαν.  
καὶ τὸ λῆμα δὲ ἀποδμίας ἔδ' ὅτι ὅσοι τὸν ἀφ-  
φέρη, ὡς τε Δελφίων ἔτι λαμπαρῶν δοκῶν εἶ-  
ναι, λαβῶν μὲν ἑαυτῶν τελακιστοῖς ἀνδρας  
φλιάσιον, ἰχθὺς μὲν ἔω καὶ ἔτι τῶν βελο-  
μήτοις εἰρῶν ποιῶσαι, ἰχθὺς ὅ οἱς ἡπίεσθαι  
εἰρῶν φυλάττειν. ἡδὲ ἔτι ὅ οἱς τῶν φυλα-  
κῶν ἀνακῆσθαι ὅ πλῆθος ἰέναι, καὶ τῶν ἐ-  
φοδῶν πῶσις παρὲς καὶ. πολλάκις ὅ μὲν  
ὡν εἶχε παρὲς αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἀπέκρουε φύλα-  
κῶν ἄλλοτ' ἄλλη τῶ παρὲς τῶ χρομένου κύκλου.  
ἐπεὶ

εἰς τὴν αὐ-  
τήν πνεύ-  
ματι

αἰ πῶ-  
λου,  
ἐπίησι

ἔπει

ἔπει

ἔπει

ἔπει

ἔπει

ἔπει

ἔπει



ἐπεὶ μὲν οἱ ἐπιλεκτοὶ οὗτοι πρῶτα ἔσπον  
 ἐπιζηλωτῆρες οὐχ ὀνεικνόντων ἐν τῇ πόλει,  
 οὐκ οὗτου δὴ πέμφαντες πρὸς τὸν Ἀγισ-  
 λαὸν ἐδέοντο, ἵνα ἀπέστασεν πρὸς εἰς λα-  
 κεδάμονα ἰοῦσι. δεδούχαι γὰρ σφίσι ἐφα-  
 σάν ἐπιβέπειν τοῖς τέλεσι τῶν λακεδαίμο-  
 νίων χρησαομαι τῇ πόλει ὅτι βούλοιντο. ὁ δὲ  
 ὄργισται, ὅτι ἀκρυβὴν αὐτὸν ἐποίησεν. πέμφας  
 μὲν πρὸς τὸς οἴκους φίλους, διεπραξάτο ἐ-  
 αὐτὰ ἐπιβραπῆναι τὰ πρὸς Φλιοῦτος, ἐπέει-  
 σατο δὲ τῇ πρεσβείᾳ. φυλακὴν δὲ ἐπὶ ἰαχυρτέ-  
 ρα ἢ πρὸς τὸν ἐφύλαττειν, ἵνα μηδεὶς τῶν ἐκ  
 τῆ πόλεως ἐξέλθῃ. ὁμοῦ μὲν οἱ ὄγε Δελφίων καὶ  
 σιγματίας τις μετ' αὐτῶν, ὅς πολλὰ ὑφείλετο  
 ὄπλα τῶν πολιορκουμένων, ἀπέδρασαν νύ-  
 κτωρ. ἐπεὶ δὲ ἤκων οὐκ τῆς λακεδαίμονος ἀ-  
 παγγέλλοντες, ὅτι ἡ πόλις ἐπιβέπειν Ἀγισ-  
 λαῶ ἀφαιρῆναι τὰ ἐν Φλιοῦτι, ὅπως αὐτὰ  
 δοκίμη. Ἀγιστλαὸς δὲ οὕτως ἐγνώ, πεντήκοντα  
 μὲν ἀνδρας τῶν κατεληλυθότων, πεντήκοντα  
 δὲ τῶν οἴκων, πρὸς τὸν μὲν ἀνακρίνας, ὅν τινα  
 τε ζῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅν τινα ἀποθανόντων δι-  
 κασίμων εἶη. ἐπέτα δὲ νόμοις θείναι καθ' οἷς πολι-  
 τίδουσι. ἕως δὲ αὐτὰ ἀφαιρῆσθαι, καὶ  
 φυλακῶν καὶ μισθῶν τοῖς φρουροῖς ἐξ μιλῶν  
 κατέλιπε. αὐτὰ δὲ ποιήσας, τὸς μὲν συμ-  
 μάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἶκον ἀπή-  
 γαγε. καὶ τὰ μὲν πρὸς Φλιοῦτα οὕτως αὐτὸν ἐ-  
 πέτετέλεστο ἐν ὀκτώ μηνσὶ καὶ ἐνιαυτῷ. καὶ Ἰο-  
 λυβιάδης δὲ πρῶτα πασι κακῶς ἐργάζετο λι-  
 μῶν τὸς ὀλυθίους, ἀλλὰ τὸ μήτε οὐκ τῆς γῆς  
 λαμβάνειν, μήτε καὶ τὰ λατῆρα εἰσαγαγεῖν  
 οἶτον ἀλλοῖς, ἰσχυρῶς πέμφας εἰς λακεδαί-  
 μονα πρὸς εἰρήνης. οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς εἰς αὐ-  
 τοκράτορες, σιωπῆρας ἐποίησαντο, τὸν αὐ-  
 τὸν μὲν ἐξήρῶν καὶ φίλον λακεδαίμονοις νο-  
 μίζον, ἀκρυβουτεῖν δὲ ὅπῃ αὐτῶν γίνονται, καὶ συμ-  
 μαχοῖν ἐπὶ. καὶ ὁμοῦσαντες ἵνα αὐτὰ ἐμμένειν,  
 οὕτως ἀπήλθον οἶκον. πρὸς κεχωρηκῶτων δὲ  
 τοῖς λακεδαίμονοις, ὡς ἐθελούους μὲν καὶ τὸς  
 ἄλλους βοιωτῶν πρῶτα πασιν ἐπὶ ἐκείνοις  
 εἶη, κρηθίους δὲ πιστοτάτους γεγενησθαι, ἄρ-  
 γείους δὲ τετραπύλασθαι, ἀλλὰ τὸ μηδὲν ἐπὶ ὠ-  
 φελῆν ἀλλοῖς ἢ τῶν μιλῶν τιὰ ὑποφορῶν,  
 ἀπαιτῶν δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δὲ αὐτὸν συμμά-  
 χων κεκροσμένων οἱ διεσπῶντες εἶχον ἀλλοῖς,

ATandem quum hi delecti omnibus ratio-  
 nibus excogitatis frumentum in vrbe nul-  
 lum amplius reperirent, missis ad Agefi-  
 laum suis petebant; vt illis indutiæ conce-  
 derentur, qui legati Lacedæmonem pro-  
 fecturi essent. Aiebant enim, se decreuisse  
 Lacedæmoniorum magistratibus agendi  
 secū ex ipsorum arbitratu potestatem fac-  
 cere. Tum indignatus Agefilaus, quod aū-  
 ctoritatem agendi cum ipsis sibi detraxis-  
 sent: ad amicos in patriam mittit, ac per  
 eos impetrat, vt sibi Phliuntiorum causa  
 permitteretur, simulque legatis indutias  
 concedit. Interim maiores etiam excubię,  
 quam prius, habebantur: vt oppidanorum  
 nemo egrederetur. Delphio tamen, & si-  
 gnatus seruus quidam, qui multa obsiden-  
 tibus arma eripuerat, nocturna fuga sunt  
 elapsi. Posteaquam Lacedæmone rediis-  
 sent, qui renuntiarent Agefilao, rem publi-  
 cam ipsi potestatem statuendi de Phliun-  
 tiorum rebus, pro lubitu suo, fecisse: de-  
 creuit ex iis, qui ab exsilio reuocati essent,  
 debere legi L, itidem quinquaginta ciues  
 alios vrbis, qui primum cognoscerent, cui-  
 nam vita concedenda, quemue capitali  
 supplicio plecti æquum esset. Deinde fe-  
 rendas ab his esse leges, secundum quas  
 administraretur respublica. Verum inter-  
 ea, dum hæc perficerentur, præsidium in  
 vrbe relinquit; decreto præfidiariis in vi  
 menses stipendio. Posteaquam hæc gessis-  
 set, fociorum copias ab se dimittit, & ciues  
 suos domum reducit. Hic rerum apud  
 Phliuntem anno integro, & viii mensibus  
 gestarum, fuit exitus. Ceterum Polybia-  
 des Olynthios ad extremam famem reda-  
 ctos, quod iam neque terra frumentum  
 acciperent, neque mari quidquam impor-  
 taretur, Lacedæmonem legatos de pace  
 mittere compulit. Illi plena cum potestate  
 Spartam profecti, eiusmodi cōdicionibus  
 fœdus ineunt; vt eosdem cum Lacedæmo-  
 niis & hostes & amicos haberent: quocū-  
 que Lacedæmonij ducerent, sequerentur:  
 focij denique ipsorum essent. Hæc vbi se  
 prestaturos iureiurando cōfirmassent, do-  
 mum rediere. Quum autem Lacedæmo-  
 niis hæc prospere cessissent, vt iam Theba-  
 ni ac Bœoti reliqui omnino ipsorum es-  
 sent in potestate, Corinthios fidelissimos  
 experirentur, Argiui demissis essent ani-  
 mis, quod nihil iis causis proficerent, quas  
 prætexere consueuerant, Athenienses ab  
 aliis deserti essent, focios denique suos  
 Lacedæmonij quum multassent, quot-  
 quot animis in eos nō satis amicis fuerant:

ἀπέστασεν  
 τῇ πρε-  
 σβείᾳ εἰς  
 λακεδ.  
 ἰοῦσι.

ἦσαν

Agefilao  
 Phliuntium  
 occupat.

Pax cum  
 Olynthiis  
 facta.

ἵνα αὐτὰ  
 ἐμμένειν,  
 οὕτως ἀπή-  
 λθον οἶκον.

ἢ μιλῶν



omnino imperium ipsorum præclare comparatum, satisq; munitum esse videbatur. Quamquam vero multa tum de Græcis, tum barbaris commemorari possint, [quibus declaretur] eos, qui se impie gerant, ac nefaria designent, a Diis haud negligi: tamen nunc exponere malo, quæ modo nobis proposita sunt. Nam Lacedæmonij, qui se libertatem civitatibus concessuros iuraverant, ac nihilominus arcem Thebanam in potestate suâ retinebant: ab iis solis puniti sunt, aduersus quos iniurij fuerant, quum ante id tēporis a nemine mortalium vnumquam victi fuissent. Iridem ad eos opprimēdos, quotquot ex Thebanis ciuibus Lacedæmonios in arcem introduxerant, ac Thebas seruire Lacedæmoniis voluerant, vt imperio ipsi potirentur, soli septem exsules suffecere. Quo pacto id acciderit, exponam. Phyllidas quidam erat, † polemarchorum (magistratus hoc nomen) Archiæ collegarum scriba; ceteroqui suo in munere, quemadmodum existimabatur, perindustrius. Hunc negotij cuiusdā causa venientem Athenas, vnus e Thebanis exsulibus Mello conuenit, cui iam ante notus erat: quumq; de tyrannide, quam Archias polemarchus ac Philippus exercebant, Phyllidam percunctatus esset, eique statum illum patriæ magis etiam displicere, quam sibi, animaduertisset: fide data & accepta, quo pacto singula gerenda essent, cum eo transiit. Secundum ea Mello, adiunctis sibi ex omni exsulum numero sex huic rei perficiendæ in primis idoneis, qui cetera inermes, tantum ficas secum sumerent: primo Thebanum agrum noctu ingreditur. Deinde proximo die quodam in loco solo ex alto, ad portas accedunt, quasi qui ex agro reuerterētur id temporis, quo solent, qui a rusticis operis tardissime in urbem redeunt. Posteaquam ingressi essent, noctem illam, diemque proximum se Charonis cuiusdam in ædibus continent. Interim Phyllidas tum res alias polemarchis procurabat, qui magistratu decessuri Veneralia celebrabant; tum eas se feminas id temporis adducturū ad ipsos aiebat, quas ex omni Thebanarū numero longe splendidissimas ac pulcherrimas adducturum se iam dudū pollicitus fuerat. Illi vero, quod homines eiusmodi essent, periucunde noctem illam vt agerent, expectabant. Posteaquā cœnati fuissent, ac vino iā incaluisent, dante opera Phyllida, vt id fieret: dudū hortatibus ipsis, vt mulierculas adduceret,

Initium debilitate potentia Laconica. † hoc est, pratorum militariū.

Phyllidas facinus insigne.

A πρῶτα πασιν ἡδὴ καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἐπι-  
 χὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι. πολλὰ μὲν  
 οὖν αὖτις ἔρει καὶ ἄλλα λέγειν καὶ ἐλλεινῶν  
 καὶ βαρβαρικῶν, ὡς τοιοῦτε τῶν ἀσβουώτων,  
 οὔτε τῶν ἀόσια ποιούτων ἀμελοῦσι. νῦν γὰρ  
 μὲν λέξω τὰ περὶ κείνῃ. λακεδαίμονιοί τε  
 γὰρ οἱ ἐμόσαντες ἀντιόμοις ἐάσαν τὰ πό-  
 λεις, τὰ δὲ ἐν θήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες,  
 ὡς αὐτῶν μόνον τῶν ἀδικηθέντων ἐκρά-  
 θησαν, περὶ οὗ οὐδὲ ὕφ' εἶος τῶν πῶποτε ἀν-  
 δροῦτων κρατηθέντες. τὸς τε τῶν πολιτῶν  
 εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοῖς, καὶ βε-  
 ληθέντας λακεδαίμοις τὴν πόλιν δουλεύ-  
 ον, ὡς τε αὐτοῖς τυραννίην τὴν τούτων ἐρχέ-  
 ῃ, ἐπὶ μόνον τῶν φυγόντων ἤρκεσαν καταλι-  
 σσαι. ὡς δὲ τὸ ἐγγύετο, διηγήσομαι. ἦν τις Φυλ-  
 λίδας, ὃς ἐγραμμάτιζε τοῖς περὶ Ἀρχίαν  
 πολεμῶν, καὶ τὰλλα † ὡς ἡρητήκης, ὡς ὑπὸ  
 ἐδόκει, ἀείσα. τούτῳ δὲ ἀφιγμένῳ ἀθλεύαζε  
 καὶ περὶ τὴν πύλιν καὶ περὶ τὴν γνώμην ὧν  
 C Μέλλων τῶν ἀθλεύαζε περὶ τῶν θηβαι-  
 ῶν συγγίγεται, καὶ Δραπυζοίδης μὲν τὴν  
 περὶ Ἀρχίαν τὴν πολεμῶν καὶ τὴν  
 περὶ Φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ ἔπι μάλ-  
 λον μισοῦντα αὐτὸν τὰ οἴκη [αὐτῶν \*], πρὸς  
 τοῖς καὶ λαβῶν, σιωπῆτος ὡς δεῖ ἐκείνα γίγνε-  
 σθαι. ἐκ δὲ τούτου περὶ λαβῶν ὁ Μέλλων ἐξ-  
 ἴης ὅτι τῆς φιλίας τῶν φιλόντων, ἐπιφί-  
 λη ἐχόντας, καὶ ἄλλο ὄπλον ὄσθεν, ἐρχεται  
 περὶ τὸν μὲν εἰς τὴν γῶντα ἰουκτός, ἐπειτα δὲ,  
 D ἡμερόσαντες ἐν τῇ τόπῳ ἐρήμῳ, περὶ τὰς  
 πύλας ἦλθον, ὡς δὲ ἔξ ἀγροῦ ἀπιόντες, ἰού-  
 κησεν οἱ δὲ τῶν ἔργων ὀψιμαίτατοι. ἐπεὶ δὲ  
 εἰς ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, διενυκτέροισι μὲν  
 ἐκείνῳ τὴν νύκτα περὶ Χάρωνι πύλιν, καὶ τῶν  
 ὅτι οὐδὲν δὲ ἡμέραν διημέροισι. ὁ μὲν οὖν  
 Φυλλίδας τὰ τε ἄλλα ἐπεμελῆτο τοῖς πολε-  
 μῶν, ὡς ἀφροδίσα ἀγνοῖν ἐπὶ ἔξοδῳ τῆς  
 ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναικας πάλαι ὑπερχέμενος  
 ἄξην αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας τῶν ἐν  
 E θήβαις, πᾶσι ἔφην ἄξην. οἱ δὲ (ἦσαν γὰρ τοῖς τοῖς)  
 μάλα ἠδέως περὶ εἰδέχοντο νυκτεροῦν. ἐπεὶ δὲ  
 εἰδείπνησαν τε καὶ συμποροθυμῶν ἐκεῖ ἐτα-  
 χὴ ἐμεθύθησαν, πάλαι κελθόντων ἀγῶν τὰς  
 ἐταίρας, ἀξελθὼν ἦγαγε τὸς περὶ Μέλωνα,  
 ἔγεις







Athenienses  
Thebanis  
opem ferunt.

Arx Cad-  
mea recipi-  
unt.

Thebano-  
rum cru-  
delitas.

Agessilaus  
militiam  
decectas.  
Plut. Agess.  
p. 1113.

Cleombro-  
tus aduer-  
sus Theba-  
nos mitti-  
tur. Plut.  
Agess.  
p. 1113.

Agessilaus  
militiam  
decectas.  
Plut. Agess.  
p. 1113.

dunt. Qua re patrata, quū Thebas ingressi  
essent, iamque a finibus etiam Athenien-  
ses aduenissent: copias oppugnandæ arci  
admouent. Ibi quum illi, qui arcem obti-  
nebant, se paucos esse intelligerent, ac om-  
nium accedentium alacritatem intue-  
rentur, magnis per præcones etiam præ-  
miis propositis, si qui primi adscendissent:  
metu inde perterriti, cessuros se arce signi-  
ficant, si tuto sibi cum armis abeūdi facul-  
tas fiat. Cōcedunt eis Thebani perlubenter,  
quod postulabant; & pactis indutiis, sa-  
cramentoque confirmatis, eos dimittunt.  
Quum illi exirent, quoscumque hostium  
e numero agnoscunt, comprehensos necant.  
Nonnulli ab Atheniensibus, qui ab  
ipsis finibus opem Thebanis latum acce-  
ferant, clam surrepti, incolumes euasere:  
quum Thebani etiam interfectorum libe-  
ros, quibus quidem erant liberi, compre-  
hensos trucidarent. De his rebus Lacedæ-  
monij certiores facti, præfectum illum, qui  
arcem reliquerat, & subsidia nō expecta-  
uerat, interficiunt: simul aduersus Theba-  
nos delectus habent. Agessilaus, quum se  
diceret ante annos iam XLi pubertatem ex-  
cessisse; ac demonstraret, itidem ut alios,  
tam grandi ætate, necesse non sit extra pa-  
triæ limites militatum ire, sic & reges eo-  
dem iure uti: hæc quum inquam diceret,  
ea se expeditione liberauit. Neque tamen  
hæc erat causa, quam obrem domi mane-  
ret: sed quod futurum non ignoraret, ut si  
munus imperatoris acciperet, dicerent ci-  
ues, Agessilaum reipublicæ negotium fa-  
cessere, saltem ut tyrannis opem ferret. Ita-  
que permittebat eis, ut de hoc ex animi sui  
arbitratu statuerent. Tandem Ephori ad-  
moniti ab iis, qui post factas Thebis cædes  
exsulatum abierant, hieme aspera Cleombro-  
tū cum copiis mittunt, qui tunc pri-  
mū ducis officio fungi cepit. Et quia quod  
per Eleutheras erat iter, a Chabria, cetrati-  
isque Atheniensium custodiebatur: Cleo-  
mbrotus via Platæas versum ducente ad-  
scendit. Præcedentes reliquos cetrati mon-  
tis in iugo in eorum incidunt præsidium,  
qui de carcere liberati fuerant, homines  
plus minus centum quinquaginta. Eos v-  
niuersos extraquam si fuga sibi quispiam  
cōsulisset, cetrati occidunt. Interim Cleo-  
mbrotus ad oppidum Platæas descendit,  
quod adhuc Lacedæmoniorū erat in fide.  
Thespias quū venisset, cū copiis progressus  
κατέβαινε πρὸς τὰς πλαταιάς, ἐπὶ φιλίας οὔσας. ἐπεὶ δ' εἰς θεσπιάς ἀφίκετο, ἐκείθεν ὀρμηθεὶς  
εἰς κίωρος

Αἴχρουν. ἐπεὶ δὲ εἰσῆλθον ταῦτα πρὸς αἰετῆς,  
καὶ οἱ ἀθλιωταῖοι ἀπὸ τῆς οἰκίας ἤδη παρή-  
σαν, πρὸς ἐβαλον πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. ὡς  
δὲ ἐγνώσαν οἱ ἐν τῇ ἀκροπόλει, ὀλίγοι ὄντες,  
τὴν τε πρὸς θυμίαν τῆς πρὸς οἰκίας ἀπὸ τῶν  
ἐώρων, καὶ τῆς κηρυγματῶν μεγάλων  
μηρομύων τοῖς πρὸς τοῖς ἀναβάσιν, τὰ τὰ ἐκ τούτων  
τοῦ φόβου ἔχοντες εἶπον, ὅτι ἀπίοιεν αὐτῶν, εἰ σφί-  
σιν ἀσφάλειαν μὴ τῆς οἰκίας ἀπιοῦσι δι-  
δοῖεν. οἱ δὲ ἀσμενοὶ τε ἔδδσαν ἀήττου, καὶ  
Βασίλειοι, καὶ ὄρχοι ὁμόσαστες ἐπὶ τού-  
τοις ἔξεπεμπον. ἔξιοτων μύθοι ὅσοις ἐπέ-  
γνωσαν τῆς ἐξουσίας ὄντας, συλλαμβάνον-  
τες ἀπέκτεναν. ἦσαν δὲ πέντε, οἱ καὶ τὰ ἀπὸ ἀ-  
θλιωτῶν τῆς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐπιβουλησασ-  
των τὸ ἐκλάπησαν, καὶ διεσώθησαν. οἱ μύθοι ἐξεκλά-  
θησαν καὶ τὸς πᾶδας τῆς ἀποθανόντων, πησασ-  
ῶσι ἦσαν, λαβόντες ἀπέσφαξαν. ἐπεὶ δὲ  
ταῦτα ἐπύθοντο οἱ λακεδαίμονιοι, τὸν μὲν  
δῆμος ἰὼ τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπο-  
λιν, καὶ οὐκ ἀναμείνοντα τὴν βοήθειαν, ἀπέ-  
κτεναν. φερούσαν δὲ φαίνοισιν ἐπὶ τὸς θε-  
σπιάσι. καὶ Αἰγισθαῖος μὲν, λέγων ὅτι ἕως  
τετταράκοντα ἔτι \* ἀφ' ἧρας εἶη, καὶ ὡς  
πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγ-  
κη εἶη τῆς αὐτῆς ἕξω στρατεύεσθαι, οὕτω  
δὴ καὶ βασιλεύσει τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπε-  
δείκνυε. κακεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα, οὐκ  
ἐστρατεύετο. οὐ μύθοι τούτου γε ἐνεκεν κατέ-  
μεινεν, ἀλλ' ὅτι εἰδὼς, ὅτι εἰ στρατηγὴν, λέξασ-  
τοί πολῖται, ὡς Αἰγισθαῖος ὅπως βοήθησε  
τοῖς τυράννοις, πρὸς ἀμαρτῆν τῇ πόλει παρέχ-  
εἶα οὐκ αὐτῶν βουλεύεσθαι τὸ, π βουλεύοιεν ὅποιον ἢ  
βέλοισιν, ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν οἰκίας ἐφορεῖ, διδασκόμενοι ὑπὸ  
τῆς μὴ τῆς ἐν θεσπιάσι σφαγῆς ἐκπεπρωχό-  
των, κλεόμενον ἐκπέμποισι τότε πρὸς τὸν  
ἠγούμενον, μάλα χημῶνος ὄντος. τὴν καὶ τὴν ἠμῶν δὴ  
μὲν δὲ ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβείας, ἔχον ἀθη-  
ναίων πελτασῆς, ἐφύλαξεν ὁ δὲ Κλεόμενος  
τοῖς ἀναβάσιν καὶ τὴν ἐς πλαταιάς φέρουσαν.  
Επὸς οἱ πελτασῆς πρὸς τὴν ἀκρόπολιν  
ἐπὶ τῶν ἀκρῶ φυλάττοισι πῶς ἐκ τῆς ἀναγ-  
κῆς λευμῶσι, ὡς πρὸς ἐκεῖτον καὶ πεντή-  
κοντα οὔσι. καὶ τούτοις μὲν ἀπὸ τῆς εἰ μήτις  
ἔξέφυγον, οἱ πελτασῆς ἀπέκτεναν. αὐτὸς δὲ  
εἰς κίωρος







Sphodria  
conatus  
irritus.

Piræum itinere confecto peruenturum a-  
iebat. Verum ad Thria quum accessisset,  
dies exortus est; ac ne hoc quidem perfe-  
cit, vt eius consilium ignoraretur; sed vbi  
reuerti cepisset, pecora diripuit, & domos  
spoliauit. Nonnulli ex eis, qui in ipsum in-  
ciderant, noctu in urbem fugientes, nun-  
tiabant Atheniensibus, magnas accedere  
copias. Quamobrem celeriter correptis  
armis tum equites, tum grauis armaturæ  
pedites, urbem custodiebant. Forte tunc  
& Lacedæmoniorum legati Athenis apud  
Calliam, hospitem publicum ciuitati suæ,  
aderant; Etymocles, Aristolochus, Ocel-  
lus. Eos Athenienses hac re nuntiata, com-  
prehensos custodiebant; quasi qui & ipsi  
cum aliis insidiati essent. At illi perturbati  
re noua, purgabant se; numquam ita se fa-  
tuos futuros fuisse, vt si præsciuisent, ca-  
piendum esse Piræum, seipfos in vrbe A-  
theniensium potestati traderet, præsertim  
apud hospitem ciuitatis suæ publicum, vbi  
quamprimum inuenti fuissent. Addebant  
præterea, plane cognituros ipsos etiam A-  
thenienses, ne Lacedæmoniorum quidem  
republicam harum rerum cōsciam esse.  
Nam scire se, futurum omnino, vt Spho-  
driam a republica sua morte multatum a-  
liquando audiant. Itaque iudicati minime  
conscij facinoris huius esse, dimissi sunt. E-  
phori autem Sphodria reuocato, capitis in  
eum iudicium constituerunt. Itaque metu  
consternatus, non paruit: & quamquam  
ne ad iudicium quidem cōpareret, nihilo-  
minus est absolutus. Quæ res multis visa  
est iniquissime apud Lacedæmonios esse  
iudicata. Fuit autem hæc omnino causa.  
Erat Sphodriæ filius Cleonymus, qui & re-  
cens e pueris excefferat, & inter æquales  
suos omnium erat tū formosissimus, tum  
probatissimis moribus. Hūc Archidamus  
Agefilai filius amabat: Propendebant au-  
tem in hoc amici Cleōbroti, sodales Spho-  
driæ, vt absolueretur: verum & Agefilaum  
cum suis amicis metuebant, & qui inter v-  
trofque quasi medij erant. Existimabatur  
enim atrociter deliquisse. Quamobrem  
Sphodrias ad Cleonymum: Potes, inquit,  
patrem seruare fili, si Archidamum roga-  
ueris, vt Agefilaum mihi propitium hoc in  
iudicio reddat. Quibus ille auditis, tantum  
audaciæ sibi sumit, vt Archidamum acce-  
deret, eumque rogaret, patrem vti sibi ser-  
uare incolumem vellet. Archidamus vbi  
ετόλμησεν ελθῆναι πρὸς τὸν Ἀρχίδαμον, καὶ εἰδὼς αὐτὸν σιωπῆσαι ἔπαυσε γυνεῖα. ὁ μὲν τοι Ἀρχί-  
δαμος ἀπέστειλε

Quo pa-  
eto Spho-  
driam fi-  
lius peri-  
culo libe-  
ravit.

τὸν πειραγᾶ. ἤρῳσι δὲ αὐτῶν ἡ-  
μέρα ἐπελήυτο, καὶ εὖδὲ αὐτὸν ἐποίησεν,  
ὥστε λαθεῖν. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ ἀπετέτραπτο, βο-  
σκήματα διήρπασε, καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν  
δὲ ἐπιτυχόντων ἑνὲς, τῆς νυκτὸς φεύγοντες  
εἰς τὸ ἄστυ, ἀπήγγελλον τοῖς ἀθηναίοις, ὅτι  
εὐφράδμα πάμπλου πρὸς ἡμᾶς. οἱ μὲν δὲ τα-  
χὺ ὀπλισάμενοι καὶ ἵππαις καὶ ὀπλίται, ἐν  
φυλακῇ τῆς πόλεως ἦσαν. τῶν δὲ λακεδα-  
μονίων καὶ πρὸς τὸν ἀθηναίων ἐτύγχερον ὄν-  
τες, πρὸς Καλλίαν τὰ πρὸς ἑξῆς, Εὐτυμο-  
κλῆς τε, καὶ Αἰσολοχος, καὶ Ὠκελλος· οἳ  
οἱ ἀθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ πρὸς ἡμᾶς ἤγγελλον, συλ-  
λαβόντες ἐφύλασσον, ὡς καὶ εὐτύχως σιμω-  
πιβουλοῦσθε. οἱ δὲ ἐκπεπληγμένοι τὴν ἡ-  
σασαν τὰ πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἀπελογεῖσθαι, ὡς  
οἳ αἰ ποτε μὲρσι οὕτως ἦσαν, ὡς, εἰ ἤδει-  
σαν καὶ λαμβανόμενον τὸν πειραγᾶ, ἐν τῶν  
ἀστυ ἀποχρῆσθαι αὐτοῖς παρρηχὸν καὶ ταῦ-  
τα, πρὸς τὰ πρὸς ἑξῆς, οὐ τὰ χεῖρ' αἰ εὐρέ-  
θησαν. ἐπὶ δὲ ἔλεγον, ὡς ὁ δὴλον καὶ τοῖς ἀ-  
θηναίοις ἔσπιτο, ὡς εὖδὲ ἡ πόλις τῶν λακε-  
δαμονίων ταῦτα σιωπῆσθαι. Σφωδριαν γὰρ εἰ-  
εἰδεία ἔφασαν ὅτι ἀπολωλὸτα πύσπιτο  
ὑπὸ τῆς πόλεως. καὶ κείνοι μὲν κριθέντες μη-  
δὲν σιωπῆσθαι, ἀφείθησαν. οἱ δὲ ἔφοροι αἰε-  
κάλισαί τε τὸν Σφωδριαν, καὶ ἀπήγον τα-  
νάτου. ἐκείνος μὲν τοι φοβούμενος, οὐχ ὑπο-  
κρυσε· ὁ μὲν δὲ καὶ οὐχ ὑποκρυσεῖν εἰς  
τὴν κρίσιν, ἀπέφυγε. καὶ πολλοῖς ἔδδξεν αὐ-  
τη δὲ ἐν λακεδαμονίοις ἀδικήματα δίκη  
κριθεῖσθαι. ἐλήυτο δὲ τὸ τοῦ ἀπὸν. ἐὺ ὑὸς τὰ  
Σφωδρία ἡλικίαν τὴν ἔχον τὴν δὴ τὸν παῖ-  
δων, Κλεώνυμος ὄνομα, καὶ ἄμα καλλιστὸς τε  
καὶ ὑδοκίματος τῶν ἡλικίων. τούτου δὲ ἐ-  
ραν ἐτύγχερον Ἀρχίδαμος ὁ Ἀθηναίου. οἱ  
μὲν οὖν τῶν Κλεομβρότου φίλοι, αἱ τε ἐπαῖροι  
ὄντες τὰ Σφωδρία \* ἀπολυτικῶς αὐτῶν εἶ-  
χον, τὴν δὲ Ἀθηναίων καὶ τὸς ἐκείνους φίλους ἐφο-  
βοῦντο, καὶ τοῖς ἄλλοις μέσθαι δέ. διὰ γὰρ ἔδοξεν πε-  
ποιηκέναι. ἐκ τούτου ὅ μὲν Σφωδρίας εἶπε  
πρὸς τὸν Κλεώνυμον ἔξεσί σοι, ὡ ὑέ, σῶσαι τὸν  
πατέρα, δεηθέντι Ἀρχίδαμος Ἀθηναίου δὲ  
μὴ ἔμοι εἰς τὴν κρίσιν πρὸς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἀκούσας,  
εἰδὼς ὅτι  
δαμος ἀπέστειλε

εἰδὼς ὅτι  
στοπῆσαι



δαμος ἰδὼν μὲν τὸν Κλεώνυμον κλαίοντα, στυεδάκρυε παρῆρας. ἀκούσας δὲ θεομένου, ἀπεκρίνατο· ἄλλ', ὦ Κλεώνυμε, ἴαθι ὅτι ἐγὼ μὲν τὰ ἐμῶ πατρὸς οὐδ' αἰτιβλέπειν διώμασι, ἀλλ' αἴ τι βούλομαι διαπραξαδάσαι ἐν τῇ πόλει, πύτων μάλλον, ἢ τῆ πατρὸς δέομαι. ὄμφορ δ', ἐπεὶ σὺ κελύθης, νόμιζε πᾶσαι με παροθυμίαν τῶν ἐξῆς τῶν τα σοι παροχρησῶμαι. καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τῆ \* Φιλίτιου εἰς τὸν οἶκον ἐλθὼν ἀνεπαύετο. τῆ δ' ὄρθευ ἀνασας, ἐφύλαττε μὴ λάθῃ αὐτὸν ὁ πατήρ ἔξελθῶν. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν ἔξιόντα, παροχρησῶμαι μὲν εἰ τις τῶν πολιτῶν παρῶν, τῆ παρὲς τούτοις διαλέγεσθαι αὐτῶν. ἐπειτα δ', εἰ τις ξένος, τῆ ἐπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τὰ θεομύθω παρῆρας. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τῆ δ' ὄρθευ ἀπὸ τῶν Ἀγχιλαῶν εἰσηλθεν οἶκος δὲ, ἀπὸ τῶν ὄρθευ παρῆρας τῶν, καὶ τῆ ὄρθευ δὲ τῶν ταῦτα ἐποίησεν. ὁ δ' Ἀγχιλαῶν ἔπαυσε μὲν ὡν εἶνεκεν ἐφοῖτα, οὐ μὲντοι ἠρώτα, ἀλλ' εἶα αὐτὸν. ὁ δ' αὖ Ἀρχίδαμος ἐπεθύμει μὲν, ὡς παρ εἰχῆς, ὄρθευ τὸν Κλεώνυμον· ὅπως μὲντοι ἔλθοι παρῆρας αὐτὸν μὴ διφλεγμένον τῶν πατρὸς παρῆρας ὡν ἐκεῖνος ἐδεήθη, ὅτι εἶχεν. οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Σφοδρίαν, οὐχ ὄραντες τὸν Ἀρχίδαμον ἰόντα, παρῆρας δὲ θαμίζοντα, ἐπαύτη ἦσαν μὴ τῆ λελοιδρημένος εἶη ἔπαυ Ἀγχιλαῶν. τέλος μὲντοι ὁ Ἀρχίδαμος ἐπόλησε παρῆρας τῆ, καὶ εἶπειν· ὦ πάτερ, Κλεώνυμος με κελύθης σου δεηθῶμαι, ὡσά οἱ τὸν πατέρα. καὶ ἐγὼ σου ταῦτα δέομαι, εἰ δυνατὸν. ὁ δ' ἀπεκρίνατο· ἀλλὰ σοι μὲν ἐγὼγε σὺ γινώσκω ἔχω. αὐτὸς μὲντοι ὅπως σὺ γινώσκεις τύχοιμι παρῆρας τῆς πόλεως, ἀνδρα μὴ κατὰ γινώσκων ἀδικεῖν οἷς τῆ ἐχρημάτισα ὅτι κακῶ τῆς πόλεως, οὐχ ὄρα. ὁ δὲ τότε μὲν παρῆρας ταῦτα ὄρθευ εἶπεν, ἀλλ' ἠπῆθεις τῆ δικαίου ἀπῆλθεν. ὄρθευ δὲ ἢ αὐτὸς νοήσας, ἢ διδάχθεις ἔπαυ του εἶπεν ἐλθῶν· ἀλλ' ὅτι μὲν, ὦ πάτερ, εἰ μὴδὲν ἠδίκηι Σφοδρίας, ἀπέλυσας αὐτὸν, οἶδα· νῦν δὲ εἰ ἠδίκηκε πῆ, ἢ μὲν εἶνεκεν σὺ γινώσκεις τῆ παρῆρας σου τυχέτω. ὁ δὲ εἶπεν· [ὄρθευ \* αὐ μὲν καλὰ ταῦτ' ἡμῖν εἶ], οὕτως ἔπαυ. ὁ μὲν δὲ

A Cleonymum flentem vidit, adstabat & ipse lacrumans. Posteaquam autem obsecrantem audiisset: Enimvero, inquit, scitō mi Cleonyme, nō posse me patrem vel adspicere: sed si quid in republica impetrare cupio, quosuis potius, quam patrem appello. Nihilominus quia tu iubes, existimato me omne studium cum aliis adhibiturum, ut voti compos fias. Ac tum quidem ex philitio domum reuersus, quieti se dabat. Mane posteaquam surrexisset, obseruabat, ne clam ipso pater exiret. Vbi iam exeuntem videbat, primum si qui ciues aderant, eis colloquendi cum ipso facultatem concedebat: deinde si qui hospites, fac si qui denique ministri essent, qui ipsum conuenire cuperent, cedebat omnibus. Tandem quum discedens Agesilaus ab Eurota domum suam ingrederetur: Archidamus etiam patre non conuento abibat. Eadem faciebat & postridie. Suspicebatur autem Agesilaus, quāmobrem ita sefectaretur: non tamen eum interrogabat, sed abire patiebatur. Interim Archidamus tenebatur quidem ille, ceu par est credere; videndi Cleonymi desiderio: verū ut eum accederet, necdum expositis iis patri, quæ Cleonymus postulauerat, imperare sibi minime poterat. At amici Sphodriæ quum Archidamum non amplius Cleonymum, cui ante id tēporis frequēs adfuerat, accedere viderent: ne esset obiurgatus ab Agesilao, sollicitè verebātur. Tandem Archidamus conuenire patrem ausus est, eumque sic compellare: Iubet, mi pater, Cleonymus, uti te rogem, patris sui salutem tuearis. Idem ut fiat, ego quoque abs te peto, si fieri potest. Cui Agesilaus: Equidem, ait, ignosco tibi, verum quo pacto a republica sim impetraturus, ut ignoscat mihi, si non ob iniustum quæstum hominem condemnauero, quem is cum detrimento reipublicæ fecit, non video. Ad ea tum quidem nihil dixit Archidamus, sed æquitate responsi victus, discessit: verum deinceps siue re per seipsum animaduersa, seu edoctus ab alio quodā: Equidem, inquit, scitō mi pater, liberaturum te fuisse culpa Sphodriam, si nihil designasset iniqui. Nunē si quid deliquit, velim nostra causa veniam abs te consequatur. Ad quæ Agesilaus: Si honestum hoc nobis erit, inquit, esto sane. His auditis Archidamus, admodum exigua cum spe discedebat. Ταῦτα ἀκούσας, μάλα δισελεπῆς ὡν ἀπῆλθε

ἐξεν, αλι  
συμπάρ  
ξεν με  
λιμ.  
\* φιλίτιου  
παρῆρας  
ἐπειτα δ'  
εἰς τῆ  
θεομένου  
παρῆρας  
τῆ θερα  
πόντων,  
ὄρθευ  
πύτων  
λελοιδρ  
ρημένος  
ὑπ' Ἀγχι  
λαῶν  
ἀπε  
ληλαμέ  
νος εἶη.  
πύτων

† Epulum commune Laconicū. Vide Plutarchi Lycurgū, cui phidum scribitur. † al. ac si qui essent, qui cultus et obsequij causa ipsū conuenire cuperent.  
Archidamus verō eundem pro Cleonymo intercedit.







στρατία

ἀπερα-  
πυμένον

ἔξω τῶν

ἀναβέβη-  
κότων

ὀπλοῖς

ἀναπύον

ἕσπε-  
πικασί-  
κν, male.

ἀκροπό-  
τι

αἰτίαι

αἰτίαι

αἰ. Κλα-  
πέρις

ξένων, καὶ μισθὸν δίδει μισθὸς αὐτοῖς, ἐκέλευσε  
 καταλαβόντων αὐτοὺς τὸν Κιθαρόνα. τοῖς δὲ  
 ὀρχομενίοις εἶπεν, ἕως ἴσθραπὰ εἶη, παύσασθε  
 τὸ πολέμου. εἰ δὲ τις πόλις, στρατὸς ἕως ἔξω,  
 ὅτι πόλιν στρατοῦσι, ὅτι τούτην ἔφη παρῶ-  
 τονίεναι καὶ τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ  
 ἕσπεβαλεν εἰς τὸν Κιθαρόνα, ἔλθων εἰς  
 Θεσπίας, ἐκείθεν ὀρχομενοὶ, ἢ ὅτι τὴν τῶν  
 θεσπίων χώραν. ὁρῶν δὲ ἀποτεταφραμένον τὸ  
 καὶ τὰ ἀπεραπυμένον κύκλῳ τὸ πεδῖον καὶ τὰ  
 πλείστου ἀξία τῆς χώρας, στρατοπέδου ὀρχομε-  
 νῶν τε ἄλλο τε ἄλλῃ, καὶ μετ' ἀριστὸν ἔξάγων, ἐδήλου  
 τῆς χώρας τὰ πρὸς αὐτῶν τῶν στρατωμα-  
 τῶν καὶ τῆς τάξεως. οἱ γὰρ πολέμοιοι, ὅπου ὅτι-  
 φαίνοντο ὁ Αἰγισθέος, αἰτησάμενοι αὐτῶν  
 ἐντὸς τῆς χαρκαμάτας ὡς ἀμεινόμενοι.  
 καὶ ποτε ἀποχωρήσας αὐτῶν ἤδη τὴν ὅτι τὸ  
 στρατοπέδον, οἱ τῶν θεσπίων ἵππεῖς τε ὡς ἀ-  
 φαιρῆς ὄντες, ἔξάφηνος ἀφ' ἑαυτῶν ὠδοποι-  
 μένων τῆς χαρκαμάτας ἔξοδον ἔξελαύ-  
 νοισι, καὶ οἷα δὴ ἀπιόντων πρὸς δεῖπνον καὶ  
 συσκόλαζον τῶν πελταστῶν, τῶν δὲ ἵπ-  
 πέων τῶν μὲν ἐπὶ καταβεβηκότων, τῶν δὲ τὰ  
 ἀναβιόντων, ἐπελάουνοισι καὶ τῶν τε πελ-  
 ταστῶν συχοῖς κατέβαλον, καὶ τῶν ἵππεων  
 Κλέωνα καὶ Επιλυτίδην ἀσπαρτάδας, καὶ τῶν  
 πελοπόννησων ἕνα Εὐδίκην, καὶ τῶν ἀθηναιῶν ἑ-  
 νὰς Φυγάδας, οὐκ ἄναβιβηκότας ὅτι τῶν  
 ἵππεων. ὡς δὲ ἀναγρέψας σὺ τοῖς τὸ πλί-  
 ταις ἐβόησεν ὁ Αἰγισθέος, οἱ τε ἵππεῖς ἠ-  
 λαυον τὸ ἀναπύον τοῖς ἵππεδοι, καὶ τὰ δέκα  
 ἀφ' ἑαυτῶν τῶν ὀπλιτῶν ἔξω αὐτοῖς, οἱ  
 μὲν τῶν θεσπίων ἵππεῖς ἐφύλαξαν τὸ ἕσπε-  
 πετώχεσι που ἐν μεσημβρία. ἕσπερον  
 μὲν γὰρ τοῖς ἐπελάουνοισιν, ὡς τὸ ἔλακοντί-  
 ζην τὰ δόξα, ἔξικνοῦντο δὲ οὐ καὶ ἀναγρέ-  
 φοντες δὲ τὸ στυπὸν ἀπέθανον αὐτῶν δώδε-  
 κα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ Αἰγισθέος, ὅτι αἰεὶ μετ'  
 ἀριστὸν οἱ πολέμοιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἄμα  
 τῆς ἡμέρας, ἢ γὰρ ὡς οἱ τε τάχιστα, καὶ παρήλθε δι-  
 ἐρημίας εἰσὶν τῶν χαρκαμάτων. ὅτι τὸ στυπὸν  
 τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἕκαστος μέγρε τὸ ἄσπεος. ταῦτα  
 δὲ ποιήσας, καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπίας,  
 ἐτείχετο τὸ ἄσπεος αὐτοῖς καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδην  
 κατέλιπεν ἀρμόσθην, αὐτὸς δὲ ἕσπεδων πάλ-  
 λιν εἰς τὰ μέγαρα, τῶν μὲν συμμάχους διήκε, τὸ δὲ πολιτικῶν  
 στρατοῦμα ἐπὶ οἴκῳ ἀπήγαγε.

A mittit, datoque ipsis stipendio menstuo,  
 Citharonem vt occuparent, iubet. Simul  
 Orchomeniis denuntiat, vt huius expedi-  
 tionis tempore ipsi a bello abstinerent.  
 Quod si qua ciuitas interim, dum peregre  
 abessent copiar, aduersus ciuitatem arma  
 caperet; eam se primum ait de sententia  
 decreti, a sociis facti, adgressurum. Post-  
 equam Citharonem superasset, ac The-  
 spias venisset: inde productis copiis, The-  
 banorum in agrum pergebat. Quumque  
 planiciem, & eximia quaque regionis lo-  
 ca, vndique fossa valloque munita reperi-  
 ret: alias alibi locatis castris, & eductis a  
 prandio copiis, ea loca populado vastabat,  
 quae versus ipsum extra vallum fossamque  
 sita erant. Nam hostes, vbicumq; se Age-  
 filaus ostenderet, intra vallum ei occurre-  
 bant, vim propulsaturi. Et accidit aliquan-  
 do, vt ipso ad castra reuertente, Thebani  
 equites, ab hostibus non conspecti, subito  
 per exitus in vallo factos erumperent; eo-  
 que tempore, quo cetrati ad cenam disce-  
 debant, ac iam illam parabant, equites au-  
 tem partim ab equis descenderant, partim  
 in eos conscendebant; impetum in hostes  
 facerent, ac non paucos e cetratis proster-  
 nerent, Cleonemque & Epilytidam, Spar-  
 tanos equites, cum Eudico, qui ex vrbi  
 Spartanæ finitimis erat, cumque nonnul-  
 lis Atheniensibus in exilio degentibus, qui  
 nondum equos adscenderant, interime-  
 rent. Quum autem Agesilaus cum graui  
 armatura cōuersus, opem suis ferret, equi-  
 tesque in aduersum hostium equitatum  
 irruerent, quos ex graui armatura cursu  
 subsequebantur, quotquot ab annis x iam  
 ex ephebis excesserant: tum vero Theba-  
 norum equites similes erant iis, qui paullo  
 facti sunt in meridie languidiores. Quippe  
 tādū expectabant eos, qui aequitabant,  
 donec hastas eiacularentur, nō tamen eos  
 contingerent. Et in conuertendo perie-  
 runt hinc ex eis duodecim. Posteaquam  
 Agesilaus animaduertit, semper a prandio  
 se hostes ostentare: prima luce facta re sa-  
 cra, quam poterat celerrime suos ducit, ac  
 loco deserto intra vallum penetrat. Dein-  
 de omnia, quae vallo continebantur, ad i-  
 psas vsq; Thebas ferro & igni vastat. Qua  
 re patrata Thespias reuersus, moenib. oppi-  
 dum illud munit; relictoq; ibidē Phœbida  
 praefecto, Megarā traductis copiis socios  
 dimittit, ciuiū exercitū ipse domū abducit.

Plut. Agesil. p. 1116.











Eo conspecto Sciritæ, celerius aliquanto, quam gradatim, regrediuntur. Quamquam autem ex eis interemtus esset nemo, Thebani tamen & tropæum excitabant, quod hostes inde, quo conscenderant, discessissent: . . . . . Agesilaus ita tunc poscente tēpore, digressus illinc, castra metabatur eo loco, ubi hostes prius instructos conspexerat. Postridie via, qua Thespias itur, exercitum abducebat. Quumque cetrati, qui apud Thebanos stipendia faciebant, audacter eum insequerentur, & Chabriam non subsequenter inclamarent: conuersi Olynthiorum equites, quod illi iam ex fœdere socij expeditionis huius erant, ad cliuem ad locum eos compellebant, ita uti sequebantur, ac magno numero interficiebant. Nam facile pedites ab equitibus loco ad cliui, & equitibus accessu non difficili, capiuntur. Posteaquam Thespias Agesilaus venisset, ciues inter se dissidentes reperit: quumque vellent ij, qui Laconicis se fauere partibus profitebantur, aduersarios interficere, quorum erat in numero etiam Meno: nequaquam hoc fieri permit, sed reconciliatis ipsis inter se, coactifque sacramentum sibi inuicem præstare; ita demum rursus per Cithæronem via, quæ Megara ducit, discedit. Inde socios dimittit, ac vrbanas copias domum abducit. Quia vero Thebani admodum annonæ inopia premebantur, quod iam duobus ab annis ex agro suo fruges nullas habuissent: quosdam suorum duabus triremibus Pagafas ad comparandum frumentum mittunt, datis eis decem talentis. Alcetas autem Lacedæmonius, qui Oreum cum præsidio tenebat, dum frumentum illi coemeret, triremes tres instruit, cauens singulari studio, ne quid enuntiaretur. Vbi iam frumentum auhebatur, Alcetas & frumentum, & triremes, & homines ipsos, non pauciores ccc, viuos capit. Eos in arce carceribus mandat, in qua ipse habitabat. Quum autē puer quidam sanequam elegans, ut fertur, & egregius, qui esset Oreitæ cuiusdam filius, eum comitari solet: de arce descendens, apud hunc verfabatur. Hac hominis negligentia captiui animaduersa, arcem capiunt, moxque vrbs ipsa a Lacedæmoniis deficit. Ita factum, ut magna copia Thebani frumētum in vrbe aduheret. Vere rursus in eūte, Agesilaus in lecto decūbebat. Nā quo tēpore copias Thebanorū e finibus Megara deduxerat, & μηδ' Αγησίλαος κλινοπέτης ἦν. ὅτε γὰρ ἀπήγε

*Thespienses Agesilaus inter se reconciliat.*

*Thebani fame premeuntur.*

*Alcetas Thebanos quosdam capit.*

*Alcetas negligentia.*

οὐδ' ὅσκιεῖται ἰδόντες αὐτοὺς, θάπτον ἢ βάδιν ἀπὸ τῆς ἀπέθανε μὲν ὁδοὺς αὐτῶν. ὅμως ὅ οἱ θεσπιοὶ ἔπαυον τε ἐσήσαντο, ὅτι ἀπεχώρησαν οἱ ἀναβαίντες . . . . . ὁ μὲντοι Αγησίλαος, ἐπεὶ ὤρα ἦν, ἀπελθὼν, ἐγραπτο πεδύσασθαι ἐνταῦθα τὰς πολεμίοις εἶδε τὰς τετραγμένους. τῇ δ' ὑπεραίρα ἀπήγαγε πλὴν ἐπιθεσπιάς. θρασέως δ' ἄρα κελουσιώτων τῶν πελταστῶν, οἱ ἦσαν μισοφόροι τοῖς θεσπιοῖς, καὶ τὸν Χαβρίαν ἀνακλουῦτων, ὅτι οὐκ ἠβχολούει, ὑποσφραφέντες οἱ τῶν ὀλιυθίων ἰππεῖς, (ἠδὲ γὰρ καὶ τὰς ὄρκους στυγεραῖς ὄντο) ἐδίωξαν τε αὐτοὺς πρὸς ὄρθιον, κατὰ τὸν ἠκλουῖτον, καὶ ἀπέκτεναν αὐτῶν μάλα πολλοὺς. ἄρα γὰρ πρὸς αἰανίτες ἀνήλατον ἀλίσκονται περὶ τὸ ἰππεῶν. ἐπεὶ δ' ἐγγύετο ὁ Αγησίλαος ἐν ταῖς θεσπιάς, ἄρων σασιάζοντας τὰς πολίτας, καὶ βουλαμύρων τῶν φασκόντων λακωνίξιν ἀποκτείνει τὰς αἰανίτας, (ὧν καὶ Μένων ἦν) τὸ μὲν οὐκ ἐπέβρεψεν. **C** Διὰ μάλα δὲ αὐτοὺς, καὶ ὄρκους ὁμοῖα ἀλλήλοισ ἀναγκάσας, οὕτως ἀπῆλθε πάλιν διὰ τὸ καθαίρειν πλὴν ἐπιμέγαρον. καὶ ἐκείθεν τὰς μὲν συμμαχίας ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν φράτθμα οἴκαδε ἀπήγαγε. μάλα δὲ περὶ μὲν οἱ θεσπιοὶ σπυρσίτου, διὰ τὸ δυοῖν ἐποῖν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς, πέμπουσιν ἐπὶ δυοῖν τετάρτην ἀνδρας εἰς παγασὰς ἐπὶ σῖτον, δέκα τάλαντα δόντες. Αλκέτας δὲ ὁ λακεδαίμωνιος φυλάττων ὄρεον, ἐν ᾧ ἐκείνοι στυγεροῦντο τὸν σῖτον, ἐπληρώσασθαι βεῖς τετάρτης, ἐπιμεληθεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ Αλκέτας τὸν τε σῖτον, καὶ τὰς τετάρτης, καὶ τὰς ἀνδρας ἐζώρησεν, οὐκ ἐλάττους ὄντας ἢ τριακοσίους. οὗτοι δὲ εἶρξεν ἐν τῇ ἀκροπόλει, οὐδὲ αὐτὸς ἐσκήυου ἀκλουσιώτης δὲ πινος τῶν ὄρεων τῶν σαμῶν, ὡς ἔφασαν, μάλα καλοῦ τε καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἀναβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως πρὸς τὸν ἦν. κατὰ γόντες δὲ οἱ ἀρχμαίλωτοι πλὴν ἀμέλξαν, κατὰ λαμβάνουσι πλὴν ἀκροπόλιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται. ὡς τ' ἀπὸ πῶς ἠδὲ οἱ θεσπιοὶ σῖτον παρεκμύζοντο. ὑποφαινόντος δὲ πάλιν τῆς ἡρας, ὁ φράτθμα ἐκ τῶν θεσπιῶν ἐν τοῖς μεγάροις, ἀναβαί-



ἀναβαίνοντος αὐτῆς ἐκ τῆς ἀφροδίτης εἰς τὸ ἀρ-  
 χεῖον, ῥήγνυται ὁποῖα δὴ φλέψ, καὶ ἔρρηξεν ἐκ τῆς  
 σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιές σκέλος. ἤμοιός τις ὃ  
 κνήμης ὑποόχου, καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων,  
 συρραχούσιος τις ἰατρὸς χάρις πλὴν τῶν παρ'  
 σφυρῶ φλέβα αὐτῆς, ὡς δὲ ἀπαξ ἤρξατο, ἔρρηξεν  
 αὐτῆς ὑπὸ τῆς καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πρῶτα  
 ποιούωντες οὐκ ἐδίωκοντο χεῖν τὸ ῥόδιμα,  
 ὡρὶν ἐλθὲν ὑψύχησε. τότε μύθοι γε ἐπαύσα-  
 πο, καὶ ἔταως ἐκεῖνος μὲν ἀποκρυμθεὶς εἰς λα-  
 κεδάμονα, ἠρρώσθη τό, τε λοιπὸν ἔτερος, καὶ ἀφ' ἑ-  
 χμῶτος. οἱ δὲ λακεδαίμονιοι, ἐπεὶ ἔαρ ἔπει-  
 φαίνε, πάλιν φεβυρῶν τε ἔφαινον τοῖς θη-  
 βαίοις, \* καὶ Κλεόμβροτον ἠγείσθαι ἐκέλευον.  
 ἐπεὶ δὲ ἔχων τὸ φράτρυμα πρὸς τὴν κθα-  
 ρῶν ἐγχετο, τὸ πρὸς ἑσέσαι αὐτῶν οἱ πελτα-  
 γαί, ὡς πρὸς καταληψόμενοι τὰ ὑποφ' ἰσοδοῦ.  
 θηβαίων δὲ καὶ ἀθηναιῶν πρὸς ἑσέσαι ἔχοντες  
 πινες τὸ ἀκρον, τῶς μὲν εἰὼν αὐτοῖς ἀναβαίειν  
 ἐπεὶ δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἦσαν, ἔξανασάντες ἐδίωκον,  
 καὶ ἀπέκτείναν πρὸς τὴν παραχρῆστα. οὗτου δὲ  
 ἤμοιός τις, ὁ Κλεόμβροτος ἀδυνάτων νομί-  
 σασ τὸ ὑποφ' εἰς τὴν τῶν θηβαίων, ἀπῆ-  
 γέ τε, καὶ διῆκε τὸ φράτρυμα. συλληφθέντων  
 δὲ τῶν συμμάχων εἰς λακεδαίμονα, λόγος ἐ-  
 γίνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι ἀφ' ἑσέ-  
 λακίαν καὶ ἑσέσαι ἔβησαν τὸ ὑποφ' τὸ πολέμου.  
 ἔξῆσαι γὰρ σφίσι ναὺς πληρώσαντας πολλὴν  
 πλείονας τῶν ἀθηναιῶν, ἐλθὲν λιμῶν πλὴν πό-  
 λιν αὐτῶν. ἔξῆσαι δὲ ἐν ταύταις ταῖς ναυσὶ καὶ  
 εἰς θήβας φράτρυμα ἀφ' ἑσέσαι, εἰ μὲν  
 βούλοιντο, ὅτι φακέων, εἰ δὲ βούλοιντο, τὸ ἐ-  
 πικραδίσιος. ταῦτα δὲ λογισάμενοι, ἐξή-  
 χοντα μὲν τελέρας ἐπλήρωσαι, Πόλλιν δὲ  
 αὐτῶν ναύαρχος ἐγχετο. καὶ μύθοι οὐκ ἐφεί-  
 εθη οἱ ταῦτα γνόντες, ἀλλ' οἱ ἀθηναιῶν ἐπο-  
 λιορχοῦντο. τὰ γὰρ οὐκ ἔχοντα αὐτοῖς πλοῖα ὅτι  
 μὲν τὸν ῥαῖον ἀφίκετο, ἐκεῖθεν δὲ οὐκ ἐπὶ ἡ-  
 λῆ τῶν πλοῖων, τὸ ναυτικὸν ὄντος τὸ λακεδαί-  
 μονίων πρὸς τὴν ἀγίαν, καὶ κέω, καὶ ἀδρον. γνόν-  
 τες δὲ οἱ ἀθηναιῶν πλὴν ἀνάγκη, ἐπέβησαν  
 αὐτοῖς εἰς τὰς ναὺς, καὶ ναυμαχίῃσαντες πρὸς  
 τὸν Πόλλιν, Χαβείου ἠγούμενου, νικῶσι τῆ  
 ναυμαχίᾳ. καὶ ὁ μὲν οἴτος τοῖς ἀθηναιῶν οὕτω  
 παρεχομένη. τῶν ἑσέσαι ἀφ' ἑσέσαι τὸ λακε-  
 δαμονίων φράτρυμα ἀφ' ἑσέσαι ὅτι τὸς βωιωτοῖς, ἐδεῖ θῆσαι οἱ θηβαῖοι τῶν ἀθηναιῶν πε-

A inter ascendendum e fano Veneris magi-  
 stratum in curiam, incertum qua vena  
 rupta sanguis e corpore sanum in crus de-  
 fluxerat. Quumq; sura nimitum quantum  
 intumesceret, ac dolores intolerandi acce-  
 deret: medicus quidam Syracusanus ei pro-  
 pter t malleolum venam aperit, atque vbi  
 femel cepisset, noctu dieque sanguis pro-  
 fluebat. Quidquid tentarent, fluxionem  
 hanc inhibere non poterant, donec Age-  
 laus tandem animo defecisset. Tūc enim  
 fluere desit. Hoc modo Lacedæmonem  
 deportatus, quod estatis reliquum erat, to-  
 tamque hiemem agrotavit. Lacedæmonij  
 vere se ostēdente, rursūm copias aduersus  
 Thebanos decernunt, eisq; ducem Cle-  
 ombrotū præficiunt. Is vbi cum exerci-  
 tu iam ad Cithæronem accessisset, ceteratos  
 præmittit, vt imminētia via loca præoc-  
 cuparet. At quum Thebani & Athenien-  
 ses quidam verticem hunc iam ante tene-  
 rent, aliquātulum illi quidem adscenden-  
 di facultatem hostibus concedunt: verum  
 vt iam prope ad ipsos accesserant, confur-  
 gunt, & in fugam eos agunt, fereq; ad qua-  
 draginta interficiunt. Quod quum acce-  
 deret, Cleombrotus minime fieri posse iu-  
 tus, vt Thebanorum in agrum trāscende-  
 ret: copias inde abductas dimisit. Quumq;  
 focij Lacedæmonem conuenissent, com-  
 memorabant fieri quadam ignavia, quod  
 bello adtererentur. Nam posse se naues lo-  
 ge plures, quam Athenienses habeant, in-  
 struere: atque urbem ipsorum ad deditio-  
 nem fame compellere. Posse item se hisce  
 nauibus etiam aduersus Thebanos exer-  
 citum deportare vel Phocensium in fines,  
 si ita videatur, vel Creusim. Hoc inito con-  
 filio, triremes sexaginta complent, eique  
 classi Pollis præficitur. Neque fefellit eos  
 hæc sententia, qui cōsilij auctores fuerant.  
 quippe hoc modo Athenienses obsidebā-  
 tur. Etenim naues ipsorum annonariæ Ge-  
 ræstum illæ quidem adpulerāt, verum in-  
 de non iam amplius discedere cogitabant;  
 quod Lacedæmoniorum classis propter  
 Aeginam, & Ceum, & Andrium stationes  
 haberet. Hac necessitate compulsi Athe-  
 nienses, & ipsi conscendunt naues, Cha-  
 briaque duce natali cum Polle congressi  
 prælio, victoria potiuntur. Ita factum, vt  
 Atheniensibus deinde frumentum subue-  
 heretur. Quum autē Lacedæmonij se pa-  
 rarēt ad mittēdas aduersus Bæotos copias,  
 Thebani Athenienses rogabant, vt & ipsi

Plut. Agesilaus p. 116

† pars cor-  
poris infra  
suras, alia  
tamen a sa-  
lis. Galen.  
& Pollux.

Cleombro-  
tus frustra  
aduersus  
Thebanos  
pergit. Plut.  
Agesilaus p. 117.  
1118.

Lacedæmo-  
nij classem  
instruunt.

Athenien-  
ses nauali  
pugna Pol-  
lim vin-  
cunt.



exercitum in Peloponnesum mitteret. Exi-  
 stimabant enim, si hoc fieret, haudqua-  
 quam satis virium Lacedæmonios habitu-  
 ros ad defendendum eodem tempore tum  
 fines suos, tum sociatum in iis locis urbium;  
 & ad traducendum in agrum Thebanum  
 satis magnas copias. Athenienses autem,  
 quod ob Sphodriæ facinus Lacedæmonius  
 successerent, instructas ux hautes ad Pello-  
 ponni litora per lubenter miseret, dato his  
 prætorē Timotheum. Atque hoc tempore,  
 quod hostes Thebanorum in agrum non  
 irrupissent, neque dum copias Cleombro-  
 nis duceret, neque dum Peloponnesum Ti-  
 motheus cum classe circumheretur: per-  
 audacter oppida finitima Thebani ad-  
 ribantur, eaque recipiebant. Timotheus  
 quidem circumiectus, statim Corcyram  
 occupavit: neque tamen eam in sevitute  
 rem redogit, neque quemquam multavit  
 ex filio, nec ne leges quidem immutavit.  
 Quo factum, ut civitatum iis locis finiti-  
 marum omnium maiora essent, erga Ti-  
 motheum studio. Contra Lacedæmonij  
 & ipsi classem instruunt, & præfectum ei  
 Nicolochum, hominem admodum auda-  
 cem, adversus hostes mittunt, qui quum  
 nautes, quas secum Timotheus habebat,  
 conspexisset, quamquam adhuc sex Am-  
 braciota abessent, nihil tamen cuncta-  
 tus, cum LV navibus adversus LX, quibus  
 Timothei classis constabat, prælio naturali  
 dimicat. In eo quum victus esset, apud E-  
 lyziam tropæum Timotheus statuit. Post-  
 ea Nicolochus, quum Timothei naues in  
 portum subductæ essent, ac reficerentur  
 aduectis ad se iam sex illis Ambracioticis  
 navibus, Elyziam navigat, ubi tum Ti-  
 motheus erat. Posteaquam is obviam sua  
 cum classe non pergeret, ipse quoque in tro-  
 pæum proximis in insulis statuit. Timo-  
 theus autem refectis navibus iis, quas ha-  
 bebatur, & e Corcyra paratis & instructis a-  
 liis, ut iam plures essent, quam septuaginta:  
 longe classe superior erat. Et quia ma-  
 gna pecuniarum vi ob classis magnitudi-  
 nem indigebat, Athenis eas adferri cura-  
 bat.

Timotheus  
 prætor  
 Athenien-  
 sium dicitur.

Timotheus  
 prætor  
 Athenien-  
 sium dicitur.

Timotheus  
 prætor  
 Athenien-  
 sium dicitur.

Timotheus  
 prætor  
 Athenien-  
 sium dicitur.

ειπελοποιουσι φράτθμα πέμψαι, τ νομί-  
 ααιτες, ει τειτο γηροιο, ου δυνατον εστι το τις  
 λακεδαμονιοις, αμα μιν τι κειντη χροσιν  
 φυλατθην, αμα δε τας παει εις ηα παρωεια  
 συμμαχιδας πολας, αμα ο φρατθμα εζε-  
 βιδαι ζειχρον παεις εαυτας, κ οι αιδιωοι  
 κηροτοι αρχιζομνοι τοις λακεδαμονιοις εζε  
 Σφωδρια, ερπον, πορθημους εζε πεμψαι παει  
 τ πελοποννησου, κος δε εζηκοντα πεηρωσεν-  
 τες, κ φρατθην κειντη Τιμοθεου ελοποιουσι  
 β ειε τας ηιδας οκτω εμβελικετων τω πολε-  
 μων, ετ ο κλεομβροτος ηγε τω φρατθαι  
 εη, ουτ ο κ Τιμοθεος παει πλοισι, φρα-  
 σεως δε εφρατθον το οηθαοι βηι τας παει-  
 κιδας πολας, κ παλιν αοτας φελαμβαιον ο  
 κηροτοι Τιμοθεος παει πλοισι, κερκωρα μιν  
 αιδιωοι εαυτα εποιησατο: ου κηροτοι κωδρα-  
 ποδισατο, ο δε ανδρας εφω αδδσει, ο δε το-  
 μοις μετσησεν, εζ αν τας παει εις ηα πολας α-  
 πασας βηρωσερας ερεν, αντε πληρσαι η κ  
 οι λακεδαμονιοι ναυικη, κ Νικελοχον ναυ-  
 αρχον μαλα φρασω ανδρα εζε πεμψαι ος  
 οη ειδε τας μιν Τιμοθεου ναυς, οη ημελ-  
 λησε, κ αφω εζε νεων σπουσων αυτα τω αμ-  
 βρακιωτιδων: δλλα πενε κ πεντηκοντα εχων  
 ναυς, εζηκοντα εσους τας μιν Τιμοθεος κιν-  
 μαχησε, κ τοτε κηροτη ηηηη, κ επαμον ο Τι-  
 μοθεος εσησεν εν αιλυζια, ο η, τ αιφλυσμε-  
 νων τω Τιμοθεος νεων, κ βηρωσεν αζωμωων  
 επει παρεληντο αυτα αι αμβρακιωτιδες εζε  
 οτε ηρωσεν βηι τ αιλυζια επλοισι, εηα κω ο  
 Τιμοθεος, ως δε οη τ αιτρωμηγε, επαμον ο  
 κηροτος εσησεν οη τ εηυτατω ησους, ο η Τι-  
 μοθεος, επει ας πεειχεν επεσευασε, κ οη κερ-  
 κωρας ηιδας παεις επληρωσατο, ηρωμωων αο-  
 τα τω πασων πλεον η εβδομηκοντα, πολυ  
 δε η παρωεια ναυικω, ζηματα κηροτοι μετε-  
 πεμπε ο αιδιωηεν, πολλων γαρ εδθητο, ατε  
 πολλας ναυς εχων.

νομισαι-  
 πεειη, η  
 ηπ

αυτου η

αιελαμ-  
 βαου

αιελο-  
 μων

αυτα η  
 2ον

XENO-

XENO

XENO



Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, running down the right side of the page.